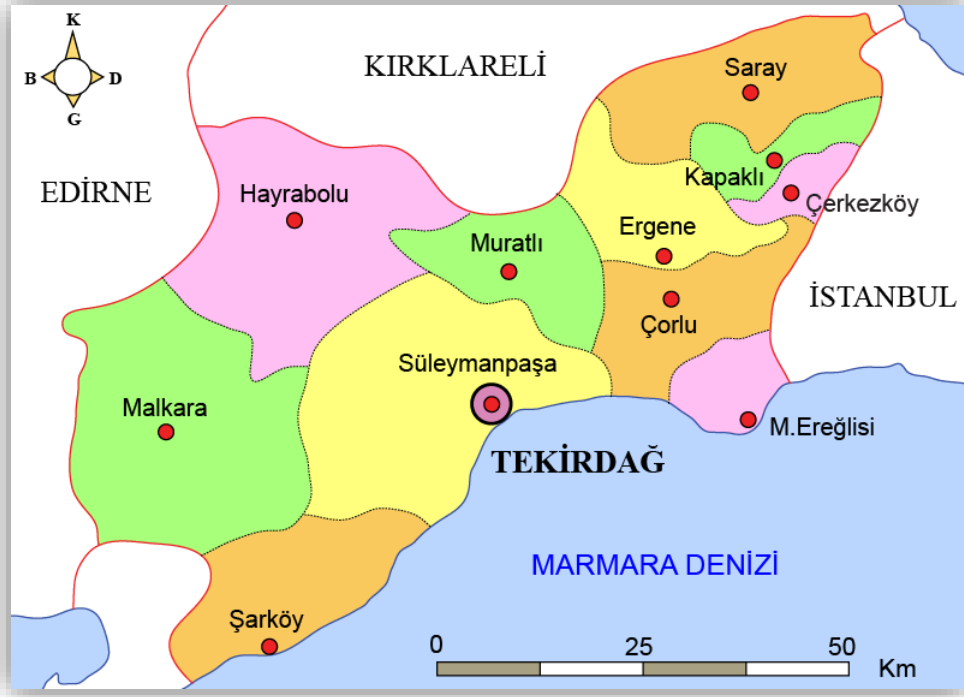

İLİN GENEL ÖZELLİKLERİ

COĞRAFİ KONUMU

İlimiz Türkiye'nin kuzey-batısında, Marmara Denizinin kuzeyinde, Trakya Bölgesinde yer almaktadır. Doğusu İstanbul, kuzeyi Kırklareli, batısı Edirne, güneyi Marmara Denizi ile çevrilidir.

Gelişmiş bir ulaşım ağı içerisinde yer alan ilimiz, 3 önemli karayoluna sahip, büyük bir dış ticaret limanı ve İstanbul-Avrupa demiryolu hattıyla İstanbul'a ve komşu Avrupa ülkelerine bağlanmış durumdadır. Trakya Bölgesinin güneyinde yer alan Tekirdağ'ın Marmara Denizine 133 km, Karadeniz'e 2,5 km uzunluğunda kıyısı bulunmaktadır.

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

İlimizin en önemli yükseltisini oluşturan Tekir Dağları, kentin 12 km güneyinde Kumbağ'dan başlar, Gelibolu kıstağına kadar bir sıra halinde (60 km) uzanır. En yüksek yeri Ganos (Işık) dağıdır. Doğu kesimi daha az yüksektir. Hafif dalgalı düzlükler üzerinde bazı sırtlar görülür. Bunlardan biri, Çorlu çevresinde, doğu-batı doğrultusunda uzanır. Ergene havzasını sınırlayan ve bir su bölümü çizgisi görevi gören bu sırt, doğuda Istranca batıda Tekirdağ eteklerine kavuşur. Istranca (Yıldız Dağları), Çerkezköy'de başlar ve kuzeye doğru gittikçe yükselir. Balkan Yarımadasının güneydoğu kesiminde yer alan Tekirdağ Bölgesinde dağlık alanlar kuzeydeki Istranca (Yıldız) dağlık kütle ile güneydeki Ganos (Işık) ve Kuru dağlarıdır. Bu iki dağlık arazi arasında, Ergene Irmağının kolları ile yarılmış, hafif, orta ve bazen dik eğimli araziler ile güney ve yer yer orta kısımlarda yer alan yüksek tepelik ve eğimli yamaç araziler bulunmaktadır.

Yıl içerisindeki yağış miktarı, toprak özellikleri ve diğer koşullar nedeniyle Tekirdağ'da büyük bir akarsu yoktur. İlimizdeki küçük akarsuların yatakları mevsimlere göre değişir. Yazın suları azalan, hatta kuruyan bu akarsular kışın kabarır, zaman zaman da taşar.

İç kesimlerde akarsuların geniş tabanlı vadilerini kaplayan geniş ve bereketli ovalar yer alır. Bunların en önemlileri Çerkezköy'den başlayarak batı yönünde, Ergene yatağı boyunca giderek genişleyen Ergene Ovası ile Ergene nehrine akan Hayrabolu ve Çene (Beşiktepe) derelerinin alüvyon yatakları boyunca uzanan Hayrabolu ve Çene Ovalarıdır.

Ergene Havzası

İlimizin kuzey ve kuzeydoğu kesimleri bir dolgu alanı olan Ergene Havzasındadır. Dolgunun kalınlığı 500 metre dolayındadır. Havza toprakları daha sonra aşınmaya uğrayarak bir yarı ova görünümünü

almıştır. Havzanın başlıca akarsuları, Ergene Irmağı ile bu ırmağın kolları olan Çorlu Deresi ve Hayrabolu Deresidir.

Ergene Irmağı, Istranca Dağlarının doğusunda, Karatepe'den doğar. Kuzey doğu-güney batı yönünde akarak önce Saray, sonra Çorlu ilçe topraklarından geçer. Muratlı ilçe merkezinin hemen kuzeyinde, güneyden Çorlu Deresini ile birleşerek güney-kuzey doğrultusunda akmaya devam eder. Kırklareli topraklarına girer ve sonrada Meriç Nehri ile birleşir.

Marmara Havzası

Tekirdağ'ın Marmara kıyılarına yakın kesimleri bu havzaya girer. Havzadaki akarsulara çok sayıda küçük dereler boşalır. Bunların taşıdıkları suların miktarı yaz ve kış aylarında çok farklıdır. Bu derelerin başlıcaları; Işıklar, Bağlar, Kovan, Ova ve Gölcük dereleridir.

BİTKİ ÖRTÜSÜ

Trakya'da arazi yapısı ve iklimin etkisiyle orman alanları kuzey ve güney kesiminde yoğunluk arz etmektedir. Kuzeyde Istranca Dağları boyunca Karadeniz'e paralel uzanan orman bloğu, Karadeniz ikliminin etkisiyle rutubeti seven kayın, meşe, kızılbaş, dişbudak gibi ağaç türlerinden oluşmaktadır. Güneyde Ganos Dağları boyunca Saroz Körfezine doğru uzanan ve İç Trakya ile Gelibolu Yarımadasını ayıran orman bloğunun güneye bakan yüzü, Akdeniz iklimine uygun ve yaz kuraklığına dayanıklı kızılçam, pırnal meşesi gibi ağaç türleri ile kaplı iken, kuzeye bakan yüzü ise kızılçam, karaçam, meşe, ıhlamur, gürgen gibi ağaç türleri ile kaplıdır. Kuzey ve güneydeki iki orman bloğunun arasındaki düz arazide karasal iklime ve toprak yapısına uygun meşe türlerinden oluşan ormanların gruplar halinde dağınık vaziyette bulunduğu ve kuzey ile güneyde bulunan ana orman blokları arasında bağlantının bulunmadığı görülmektedir.

Düz arazi yapısının bulunduğu, derin ve zengin topraklarla kaplı ve karasal iklimin etkili olduğu İç Trakya'da azalan orman alanlarının yerini tarım ve mera alanları almaktadır. Böylece arazi sınıflamasına uygun bir dağılım ve kullanım ortaya çıkmaktadır. Bu durum yüzölçümünün %17,4'si ormanlarla kaplı olan Tekirdağ İlinde orman alanlarını arttırmaya olanak vermediğinden, mevcut bozuk orman alanlarının ağaçlandırma ve rehabilite çalışmaları ile verimli orman haline dönüştürülmesi çalışmalarının ağırlık kazanmasına neden olmuştur. 1988 yılından itibaren başlatılan ağaçlandırma ve rehabilite çalışmaları ile bozuk orman alanlarının yarısından fazlası verimli orman haline dönüştürülmüş olup, çalışmalar son yıllarda artarak devam etmektedir. Üç iklimin etkili olduğu Trakya'da ve Tekirdağ İlinde ekolojik yönden çeşitlilik ve zenginlik arz eden bir bitki örtüsü bulunmaktadır.

İlin Marmara Denizi boyunca uzanan güney kesiminde üzüm bağları, meyve bahçeleri ve zeytinlikler bulunmaktadır. Özellikle Şarköy-Mürefte arasında mevcut bu alanlar kesinlikle muhafaza edilmelidirler.

Tekirdağ'ın kuzeyinde Saray'a doğru uzanan Istranca kütlesinin kuzey yamaçları daha fazla yağış alması nedeniyle kayın ormanları ile kaplıdır. Bu kesimde orman altı örtüsünü orman gülleri (Rhododendron) oluşturur. Güney yamaçlara ve daha güneye doğru inildikçe, yağışın azalmasına bağlı olarak, kayının yerini meşe ve gürgenin aldığı görülür.

Ergene Havzasına doğru inildiğinde ise yerleşim alanları yakınlarında seyrek olarak meşe, gürgen, karaçalı ve karaağaç toplulukları göze çarpmaktadır. Bu küçük ağaç toplulukları, Trakya'nın iç kesimlerinin step alanı olmadığının bir kanıtıdır. Trakya bölgesi, tarım arazisi kazanmak amacıyla ormanların tahribi sonucu, bugünkü step arazisi görünümünü kazanmıştır. (Antropojen step) Bu kısımda yer alan taban arazilerde ve vadilerde kavak ve söğüt türleri yaygındır.

Güneydeki Ganos Dağlarının kuzey yamaçlarında gürgen, meşe, ıhlamur ağaçları ve sık bir orman altı örtüsü hakimken, güney yamaçlarda yağışın azalması nedeniyle kuru ormanlar ve maki toplulukları yer almaktadır. Koru Dağlarında ise meşe ve kızılçam ormanları ile maki toplulukları hâkim durumdadır.

İDARİ YAPI VE NÜFUS

Tekirdağ İli, 11 İlçe (Çerkezköy, Çorlu, Ergene, Hayrabolu, Malkara, Marmaraereğlisi, Muratlı, Kapaklı, Saray, Süleymanpaşa, Şarköy) ve 373 mahalleden meydana gelmiştir.

Tablo 1. Mahallelerin Dağılımı

İlçe Adı	Mahalle Sayısı	Nüfusu
Çerkezköy	12	213.243
Çorlu	26	294.020
Ergene	17	68.695
Hayrabolu	52	30.930
Kapaklı	21	142.662
Malkara	77	51.406
M.Ereğlisi	10	31.191
Muratlı	20	30.411
Saray	29	51.224
Süleymanpaşa	78	219.230
Şarköy	31	34.047
Toplam	373	1.167.059

Kaynak: TÜİK (2023)

ULAŞIM

Tekirdağ ulaşım açısından ülkemizin şanslı illerinden birisi olup, kalkınmanın lokomotifi olan ulaştırma sektörünün üzerinde önemle durulmalıdır. İl sınırları içerisinde Avrupa transit yolları ve İstanbul-Edirne-Avrupa demiryolu geçer. Marmara Denizine olan kıyısı, deniz ticaretini olanaklı kılmaktadır. Büyük bir metropol olan İstanbul'a yakınlığı Tekirdağ İli için avantajlar sağlamaktadır.

Türkiye'nin en yoğun ithalat ve ihracatının yapıldığı İstanbul ile Avrupa arası bağlantı sağlayan D-100 ve D-110 karayolu ile TEM otoyolu il sınırları içerisinde geçmektedir. D-100 üzerinden İpsala Sınır Kapısı ile Yunanistan'a, D-110 ve TEM otoyolu ile de Kapıkule Sınır Kapısından Bulgaristan'a ulaşılmaktadır. Tekirdağ-İstanbul 132 km, Edirne 140 km, Kırklareli 121 km, Hayrabolu 56 km, Çorlu 37 km, Çerkezköy 60 km, Malkara 59 km, Yunanistan sınırı 110 km, Bulgaristan sınırı 160 km'dir.

Tekirdağ ilinin Marmara Denizi'ne 133 km kıyısı olması ve çeşitli amaçlarla kullanılan birçok iskeleye sahip olması ilin deniz ticaretini artırmaktadır. Tekirdağ Limanının Haydarpaşa Limanına uzaklığı 70 mil, Bandırma Limanına 53 mil, Ambarlı Limanına 55 mil, Gempport Limanına 80 mil, Varna Limanına 212 mil, Köstence Limanına 262 mil, İstanbul Boğazına 69 mil, Çanakkale Boğazına 54 mil'dir. Tekirdağ demiryolu ağı ile Edirne ve İstanbul İllerine bağlanmıştır. Demiryolu ilde sanayileşmenin yoğun olduğu Muratlı, Çorlu ve Çerkezköy ilçelerinden geçerek Merkez ilçede Akport limanına bağlanmıştır.

Tekirdağ İli Çorlu Uluslararası Havaalanı, Çorlu'ya 15 km uzaklıkta, 36 hektar arazi üzerinde kuruludur. Havaalanının, 10.434 m² kapalı alanı, 11 adet uçak park sahası, 2 adet 3 km uzunluğunda pisti bulunmaktadır ve ILS sistemine sahiptir.

İKLİM

Sıcaklık ortalamaları ve genel nemlilik indisleri göz önüne alınırsa, Tekirdağ İli iklimi, ılıman yarı nemli olarak nitelenir. Kıyı kesiminden iç kesimlere girildikçe denizden uzaklığın ve yükseltinin etkisiyle sıcaklık ve yağış değerlerinde küçük farklılaşmalar görülür.

Marmara Denizi kıyısı boyunca, yaz mevsimi sıcak ve kurak, kış mevsimi ise ılık ve yağışlı geçen akdeniz ikliminin özellikleri görülür. Ancak, Karadeniz ikliminin etkisiyle yaz kuraklığı hafiflemiştir. Kış mevsiminde kar yağışları olağandır. İç kesimlere girildikçe yaz mevsimi daha kurak, kış mevsimi daha soğuk geçen yarı karasal iklim özellikleri belirginleşir.

Tekirdağ'ın Marmara kıyılarında yağış bakımından Akdeniz iklimi egemendir. Kıyı şeridinde yazlar sıcak, kışlar ılık geçer. Buralarda Akdeniz ikliminden tek fark kışın kar yağmasıdır. Yörede zaman zaman esen kuzey rüzgârları, ısının düşmesine neden olur. Kuzeye paralel uzanan Tekir Dağları da kıyı kesimini

Balkanlardan gelen soğuk hava kütesine karşı korur. İlin iç bölgelerinde ise karasal iklim egemendir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ise soğuk ve yağışlıdır. Bölge kış boyunca esen kuzey rüzgârlarının etkisi altında kalır.

Tablo 2. Genel İklim Verileri (1940-2023)

TEKİRDAĞ	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Yıllık
Ortalama Sıcaklık (°C)	4,9	5,5	7,3	11,7	16,7	21,1	23,7	23,9	20,3	15,7	11,3	7,3	14.1
Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	8,1	9,0	11,0	15,7	20,6	25,3	28,1	28,3	24,5	19,5	14,8	10,5	18.0
Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	2,0	2,5	4,1	8,1	12,7	16,7	19,1	19,4	16,2	12,1	8,2	4,4	10.5
Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	2,8	3,4	4,2	6,0	7,4	8,5	9,4	8,4	6,8	4,9	3,2	2,5	5.6
Ortalama Yağışlı Gün Sayısı	12,30	10,51	10,71	9,50	8,29	7,31	3,56	2,44	4,56	7,49	9,46	11,99	98.1
Aylık Toplam Yağış Miktarı Ortalaması (mm)	68,0	54,5	53,4	42,1	37,2	38,3	23,8	15,5	32,7	60,2	74,3	80,0	580.0
En Yüksek Sıcaklık (°C)	23,9	24,7	28,1	34,3	33,8	40,2	38,4	39,4	39,7	35,1	28,2	23,5	40.2
En Düşük Sıcaklık (°C)	-13,5	-13,3	-10,4	-1,2	2,7	8,6	10,9	11,0	3,7	-1,8	-7,8	-10,9	-13.5

Günlük Toplam En Yüksek Yağış Miktarı	Günlük En Hızlı Rüzgâr	En Yüksek Kar
16.10.1997	140.1 mm	01.11.2012
		41,7 m/sn
		16.02.1980
		44.0 cm

Kaynak: www.mgm.gov.tr

İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARI

1. KOORDİNASYON VE TARIMSAL VERİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

1.1. ARAZİ VARLIĞI

2023 yılı TÜİK verilerine göre Tekirdağ İli arazi varlığı ve kullanımına göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 3. Arazi Varlığı Dağılımı*

Kullanım Amacı	Alan (Da)	İl Yüzölçümü İçerisindeki Oran (%)
Ekili-Dikili Alan Toplamı	4.153.457	65,79
Tarla Arazisi	4.012.056	
Meyve Arazisi	117.383	
Sebze ve Örtü Altı Arz.	23.871	
Süs Bitkileri	147	
Ormanlık Alan	1.098.125	17,39
Mera Alanı	334.864	5,30
Tarım Dışı Arazi	726.554	11,50
TOPLAM	6.313.000	

* 2023 Yılı TÜİK verileridir.

Tablo 4. İşlenen Tarım Alanlarının İlçe Dağılımı (Da)*

İlçeler	Tarla	Meyve	Sebze (**)	Süs Bitkileri	Toplam
Çerkezköy	50.802	222	52	0	51.076
Çorlu	307.888	5.712	1.187	48	314.835
Ergene	320.995	2.177	903	55	324.130
Hayrabolu	799.089	4.368	2.146	0	805.603
Kapaklı	100.512	376	167	0	101.055
Malkara	787.191	5.666	2.800	0	795.657
Marmaraereğlisi	153.676	1.697	1.048	0	156.421
Muratlı	340.586	2.003	1.038	0	343.627
Saray	336.117	1.167	956	0	338.240
Süleymanpaşa	732.034	15.343	11.761	44	759.182
Şarköy	83.166	78.652	1.813	0	163.631
Toplam	4.012.056	117.383	23.871	147	4.153.457

* 2023 Yılı TÜİK verileridir.

** Örtüaltı yetiştiriciliği eklenmiştir.

Tablo 5. Tarla Bitkileri Ekim Alanları (Da)*

ÜRÜNLER	Çerkezköy	Çorlu	Ergene	Hayrabolu	Kapaklı	Malkara	M.Ereğlisi	Murath	Saray	Süleymanpaşa	Şarköy
Buğday	26.591	146.273	154.010	380.225	53.677	385.846	82.279	162.995	169.010	361.548	37.278
Mısır			250	300		160	10	85	50	250	70
Arpa	1.000	20.500	13.000	13.000	1.500	22.000	13.301	15.500	7.500	26.000	8.000
Çavdar						75					500
Yulaf	700	750	900	700	260	900	200	350	1.300	1.038	700
Kuş Yemi											4
Triticale	600	500	200	1.400	220	900		70	100	350	450
Fasulye, Kuru		80	75	100	11	180	25	25	60	300	90
Nohut, Kuru		45	15	350		85	24	310	50	250	100
Mercimek KuruYeşil				12		70				90	10
Yerfıstığı Kabuklu				1							
Kanola	70	9.000	4200	7.600	700	8.200	5.500	5.500	6.000	4.400	2.290
Ayçiçeği Yağlık	19.465	126.108	144.196	372.316	41.169	346.174	50.400	146.036	145.906	327.199	27.181
Aspir						17					
Çeltik				10.500		67					
Patates	10		5	50		40	10		30	200	40
Salep								21			
Şeker Pancarı		280	353	4.086		1.078		873	148	597	
Fiğ Adi Yeşil Ot							30				
Fiğ Macar Yeşil Ot	350	200	350	950	500	6.300	100	100	500	900	1.400
Yonca Yeşilot	50	200	1.000	1.250	150	5.200	130	1.050	350	1.400	900
Korunga Yeşilot						25					35
Yulaf Yeşilot	750	2.200	800	3.050	1.300	4.800	800	400	500	1.700	600
Sorgum Yeşilot		25		350				78	50		120
Triticale Yeşilot		80	50	105		185	40	420	350		
Mısır Slaj	250	350	1.950	17.700	520	14.000	530	5.300	2.600	3.600	850
Hayvan Pancarı						10					
Yem Şalgamı	16			200	50	50			150	50	40
Buğday Yeşilot						700		3.000			150
Bakla, Kuru Yemlik				3		95	35				
Sudan Otu Yemlik						210				200	
Çayır Otu Yeşilot	150	80	200	550	340	2.200		275	2.800	1.250	250
Arpa Yeşilot			100					250			100
Bezelye Yemlik	200	450	300	500	200	2.900	70	1.350	600	2.500	800
İtalyan Çimi Yemlik	800	950	1.200	1.100	820	1.800	700	400	800	900	650
Fiğ Macar Tohumu		110									
Adaçayı						3		16		47	450
Lavanta	15	165	65	110	56	105	22	77	253	265	125
Oğul Otu Melisa											10
TOPLAM	51.017	308.346	323.219	816.508	101.473	804.375	154.206	344.481	339.107	735.034	83.193

*2023 Yılı TÜİK verileri esas alınmıştır. 2. Ürün ekilişleri dahil edilmiştir.

Tablo 6. Tarla Bitkileri Üretim Miktarları (Ton)*

ÜRÜNLER	Çerkezköy	Çorlu	Ergene	Hayrabolu	Kapaklı	Malkara	M.Ereğlisi	Muratlı	Saray	Süleymanpaşa	Şarköy
Buğday	9.333	51.340	51.756	130.616	19.241	144.072	30.723	54.775	54.272	128.249	13.224
Mısır			154	162		86	5	46	25	154	27
Arpa	382	7.830	4.062	4.965	469	8.403	5.542	5.920	2.865	9.930	3.194
Çavdar						30					225
Yulaf	267	286	343	267	99	343	86	133	495	395	300
Kuş Yemi											1
Triticale	234	195	69	547	76	352		28	35	137	186
Fasulye, Kuru		11	10	21	1	24	4	3	8	48	14
Nohut, Kuru		6	2	66		10	4	32	7	47	11
Mercimek KuruYeşil				1		6				8	1
Yerfıstığı Kabuklu				0							
Kanola	16	2.946	1.041	2.261	174	2.603	1.746	1.746	1.785	1.353	454
Ayçiçeği Yağlık	2.035	11.147	15.564	41.946	4.391	51.434	6.820	12.438	15.750	36.779	2.896
Aspir						4					
Çeltik				8.063		38					
Patates	19		8	112		89	19		44	389	39
Salep								1			
Şeker Pancarı		1.611	2.031	31.346		6.719		5.860	639	3.435	
Fiğ Adi Yeşil Ot							86				
Fiğ Macar Yeşil Ot	875	540	1.050	2.660	1.250	16.380	280	250	1.200	2.520	3.640
Yonca Yeşilot	200	740	4.000	6.250	600	20.800	559	4.725	1.400	6.300	3.825
Korunga Yeşilot						48					88
Yulaf Yeşilot	1725	5.500	2.000	7.625	2.990	12.000	2.240	1.000	1.000	4.250	1.350
Sorgum Yeşilot		63		875				195	100		300
Triticale Yeşilot		200	110	263		463	108	1.050	700		
Mısır Slaj	875	1.265	9.088	81.500	1.924	56.000	2.385	22.400	10.400	14.400	1.700
Hayvan Pancarı						60					
Yem Şalgamı	48			940	125	225			600	113	100
Buğday Yeşilot						1.680		7.500			338
Bakla, Kuru Yem				1		31	6				
Sudan Otu Yemlik						462				500	
Çayır Otu Yeşilot	300	200	400	1.375	850	5.280		688	5.600	3.125	500
Arpa Yeşilot			300					625			200
Bezelye Yemlik	500	1.125	876	1.250	480	7.250	168	4.320	1.320	6.250	2.160
İtalyan Çimi Yem	2.400	2.565	3.600	3.135	2.050	5.400	1.960	1.400	2.000	2.430	1.300
Fiğ Macar Tohumu		20									
Adaçayı						0		4		6	45
Lavanta	2	20	8	14	6	16	3	12	30	32	13
Oğul Otu Melisa										2	2

*2023 Yılı TÜİK verileri esas alınmıştır. 2. ürün üretimleri dahil edilmiştir.

Tablo 7. Meyve Ekim Alanları (Da)*

ÜRÜNLER	Çerkezköy	Çorlu	Ergene	Hayrabolu	Kapaklı	Malkara	M.Ereğlisi	Muratlı	Saray	Süleymanpaşa	Şarköy
Sofralık Üzüm, Çekirdekli			22	70	7	600	16	120	55	1.862	9.150
Şaraplık Üzümler		35					90	20		2.350	19.000
İncir Yaş	0				0		4	0	0	18	30
Elma Golden	4			10	24	0	0	9	0	10	25
Elma Starking				3			0		0	20	10
Elma Granny Smith				92					18	50	
Diğer Elmalar	20	933	822	300	0	200	150		40	460	125
Armut	20	411	250	1.945	0	200	10	11	18	130	95
Ayva	0		147	50	0	6	4	4	13	140	25
Kayısı	1		2	5	0	40	14	3	20	40	75
Zerdali								0			
Kiraz	7	10	5	20	0	160	300	28	50	450	1.600
Vişne	0		0		0		0	0	0	15	8
Şeftali	0	10	25	100	0	14	5	3	8	107	155
Nektarin	0			110			4			10	
Erik	0	18	10	6		39	20	6	15	122	49
Hünnap						12				30	
Kivi		317									
Çilek					9	5		3	11	80	
Böğürtlen										16	
Dut	0		4	0	0		0	0	0	0	10
Badem	0	0	35	350	51	420	31		160	1.122	280
Kestane										11	60
Fındık									7		20
Şam Fıstığı Antep Fıstığı											2
Ceviz	170	3.965	850	1.303	285	3.900	885	1.796	752	8.000	6.350
Muşmula	0			2	0		0		0	30	1
Nar			5			14	90		0	15	20
Trabzon Hurması Cennet Elması		13		2		56				125	12
Sofralık Zeytinler							74			130	41.000
Yağlık Zeytinler											500
Kekik, İşlenmemiş											50
TOPLAM	222	5.712	2.177	4.368	376	5.666	1.697	2.003	1.167	15.343	78.652

*2023 Yılı TÜİK verileri esas alınmıştır.

Tablo 8. Meyve Üretim Miktarları (Ton)*

ÜRÜNLER	Çerkezköy	Çorlu	Ergene	Hayrabolu	Kapaklı	Malkara	M.Ereğlisi	Muratlı	Saray	Süleymanpaşa	Şarköy
Sofralık Üzüm, Çekirdekli			11	46	4	300	12	108	33	2.002	8.116
Şaraplık Üzümler		21					40	20		2.007	18.878
İncir Yaş	2				7		30	13	16	87	60
Elma (Golden)	6			30	25	19	10	127	4	135	118
Elma (Starking)				31			19		11	114	100
Elma (Amasya)	3								15		
Elma (Granny Smith)				722					78	235	
Diğer Elmalar	25	4.705	1.847	959	1	828	568		257	4.104	175
Armut	11	807	524	5.846	12	511	59	64	92	342	119
Ayva	4		225	89	16	71	49	50	120	454	155
Kayısı	2		9	12	1	17	35	13	42	135	67
Zerdali								5			
Kiraz	6	9	36	33	6	176	206	34	105	828	1.575
Vişne	3		28		6		20	16	42	68	129
Şeftali	2	6	78	161	4	38	19	14	25	244	87
Nektarin	1			100			2			35	
Erik	9	29	100	147		25	62	127	64	573	203
Kızılcık									3		
İğde				7			5			14	18
Hünnap						0				8	
Çilek					11	7		4	10	80	
Dut	6		10	49	10		5	36	56	76	47
Badem	1	1	37	148	1	239	18		20	604	140
Kestane										3	2
Fındık									1		0
Ceviz	39	1.191	299	323	15	535	168	116	174	619	1.428
Muşmula	0			2	3		3		15	55	0
Nar			14			1	100		2	53	36
Trabzon Hurması Cennet Elması		0		5		101				56	0
Sofralık Zeytinler							14			11	3.600
Yağlık Zeytinler											66
Kekik, İşlenmemiş											5

*2023 Yılı TÜİK verileri esas alınmıştır.

Tablo 9. Sebze Ekim Alanları (Da)*

ÜRÜNLER	Çerkezköy	Çorlu	Ergene	Hayrabolu	Kapaklı	Malkara	M.Ereğlisi	Murathı	Saray	Süleymanpaşa	Şarköy
Fasulye, Taze	6	15	35	65		75	21	20	50	304	50
Barbunya, Taze									5	50	
Bezelye, Taze		120	35	50		95	10	16	30	400	80
Börülce, Taze										8	2
Bakla, Taze		11	10		2	27		5	15	80	40
Lahana Beyaz		35	30	95	10	32	21	80	25	250	12
Lahana Kırmızı										20	
Karnabahar			8	35	4	8		2		70	
Brokoli										20	
Marul Kıvırcık		23	6	50	26	15	18	16	27	328	10
Marul Göbekli			8								6
İspanak	5	12	40	70		100	6	20	20	385	30
Enginar						8					
Pazı										6	
Semizotu				1						40	8
Maydanoz					2				8	54	9
Roka									5	22	4
Tere										1	
Nane										8	
Dereotu										10	
Karpuz	30	250	190	711	13	500	724	200	120	4.000	500
Kavun		450	100	130	5	320	80	35	20	1.250	450
Biber Kapya				70	3	60	16		50	60	30
Biber Dolmalık				7	1					16	10
Biber Sivri		21	80	24	5	80	16	16	50	173	50
Biber Çarliston				39							
Hıyar Sofralık		25	36	36	14	29	19	9	44	144	20
Patlıcan		10	15	61	4	47	14	10	20	167	40
Domates Sofralık	11	80	143	185	41	105	82	31	120	877	175
Domates Salçalık						155					40
Bamya			10	5		30			8	10	40
Kabak Sakız				18		4		3	10	40	
Bal Kabağı			10	30	20	16	6	5		130	20
Havuç						6			10		
Sarımsak Taze			5	2	3	100			5	30	10
Sarımsak Kuru		20	15	100	3	150	2	14	30	300	12
Soğan Taze			10	3		55			18	2	20
Soğan Kuru		110	100	300	17	750	19	550	250	2.500	130
Pırasa		10	13	65	5	30	5	10	15	100	10
Kereviz Kök		7								12	
Turp Bayır			5								
Turp Kırmızı				10		5			10	8	5
TOPLAM	52	1.199	904	2.162	178	2.802	1.059	1.042	965	11.875	1813

*2023 Yılı TÜİK verileri esas alınmıştır. Örtüaltı ve 2. Ürün eklenmiştir.

Tablo.10 Sebze Üretim Miktarları (Ton)*

ÜRÜNLER	Çerkezköy	Çorlu	Ergene	Hayrabolu	Kapaklı	Malkara	M.Ereğlisi	Muratlı	Saray	Süleymanpaşa	Şarköy
Fasulye, Taze	3	13	25	69		64	16	20	38	397	30
Barbunya, Taze									4	48	
Bezelye, Taze		120	32	53		90	10	18	20	440	80
Börülce, Taze										5	0
Bakla, Taze		11	7		1	27		5	12	80	40
Lahana Beyaz		88	66	261	30	96	61	280	63	875	30
Lahana Kırmızı										52	
Karnabahar			10	70	8	18		3		140	
Brokoli										24	
Marul Kıvrıkcık		58	12	118	66	36	56	38	63	1048	20
Marul Göbekli			16								8
İspanak	5	12	40	70		100	6	22	18	445	30
Enginar						16					
Pazı										10	
Semizotu				2						53	8
Maydanoz					1				7	54	6
Roka									5	18	3
Tere										2	
Nane										3	
Dereotu										7	
Karpuz	60	500	380	2.848	26	1.000	3.984	900	240	20.000	1.000
Kavun		810	200	390	8	832	200	91	30	2.500	675
Biber, Kapyra				105	5	75	32		88	126	45
Biber Dolmalık				7	1					19	15
Biber Sivri		25	80	36	5	92	28	27	63	244	75
Biber Çarliston				49							
Hıyar Sofralık		134	71	155	115	72	63	30	160	606	35
Patlıcan		20	26	95	8	106	35	22	26	320	100
Domates Sofralık	22	200	1.285	505	92	263	288	102	240	2.302	613
Domates Salçalık						465					130
Bamya			9	4		23			2	7	28
Kabak Sakız				45		6		5	15	72	
Bal Kabağı			23	90	50	32	18	13		325	40
Havuç						12			18		
Sarımsak Taze			4	2	2	85			4	30	10
Sarımsak Kuru		12	10	65	2	102	1	10	15	210	8
Soğan Taze			12	3		50			14	6	25
Soğan Kuru		102	93	279	16	699	18	615	163	2.911	121
Pırasa		10	25	98	10	54	9	18	30	140	15
Kereviz Kök		14								18	
Turp Bayır			6								
Turp Kırmızı				20		8			10	8	5
TOPLAM	90	2.129	2.432	5.439	446	4.423	4.825	2.219	1.348	33.545	3195

*2023 Yılı TÜİK verileri esas alınmıştır. Örtüaltı ve 2. Ürün eklenmiştir.

1.2. TARIM ALET VE MAKİNELERİ VARLIĞI

Kırsal nüfusun kente göçmesi nedeniyle kırsal alanda yaşayan genç işgücü giderek azalmaktadır. Şehir nüfusunun artışıyla birlikte sanayileşme sürecinin hızlanması, iş gücünün azalması ve ücretlerinin yükselmesi vb. nedenlerle tarım alet ve makinelerinin kullanımı ve çeşitliliği artmış ve bunlardan beklentiler de fazlalaşmıştır.

Tekirdağ İl genelinde 2023 Yılı TÜİK rakamlarına göre 4.153.457 dekar olan işlenen tarım alanının çok meyilli araziler, bağ alanları, meyvelikler ve sebze bahçelerinin bir kısmı haricinde hemen hemen tamamı traktörle işlenmektedir.

İlimizde toplam olarak 20.687 adet traktör bulunmaktadır. Traktör başına 200,77 dekar işlenen tarım arazisi düşmektedir. Öte yandan tarımda mekanizasyon derecesinin en sağlıklı göstergesi sayılan traktör varlığı ve bazı alet-makine mevcudu aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 9. Tekirdağ İli Tarımsal Alet-Makine Varlığı*

Alet ve Makine Çeşidi	Sayısı
Bıçerdöver	1.282
Traktör	20.687
Pulluk	31.010
Kimyevi Gübre Dağıtma Makinası	13.693
Çiftlik Gübresi Dağıtma Makinası	144
Kombine Hububat Ekim Makinası	11.853
Pnömatik Ekim Makinası	8.840
Pülverizatör	16.516
Atomizör	1193
Seyyar Süt Sağım Makinası	11.110
Süt Sağım Tesisi	106
Yağmurlama Sulama Tesisi	2.514
Damla Sulama Tesisi	807
Sap Parçalama Makinası	1537
Balya Makinası	1245
Yem Hazırlama Makinası	860
Mısır Silaj Makinası	366
Ot Silaj Makinası	61
Yem Dağıtıcı Römork	194
Selektör (Sabit veya seyyar)	134
Pancar Sökme Makinası	9

* 2023 Yılı TÜİK verileridir.

1.3. TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK ÇALIŞMALARI

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Yönetmeliği kapsamında; ilimizde yetki belgesi sahibi 6 Kurum/Kişi tarafından, istihdam edilen tarım danışmanlarına ait bilgiler Tablo 10'da ve Tarımsal Danışmanlık Hizmeti Alan İşletmelere ait bilgiler Tablo 11'de verilmiştir. Tablolardaki veriler 2022/34 sayılı Tebliğe göre yapılan 2023 yılındaki faaliyetleri kapsamaktadır.

Tablo 10. Hizmet Veren Kuruluşlara Göre Danışman Dağılımları

İlçe Adı	Danışmanlık Hizmeti Veren Kuruluş	Mühendis	Tekniker	Toplam
Süleymanpaşa	Süleymanpaşa Ziraat Odası Başkanlığı	4	0	4
	Süleymanpaşa İlçesi Kolza Üreticileri Birliği	2	0	2
Malkara	Malkara Süt Üreticileri Birliği	1	0	1
	Malkara Ziraat Odası Başkanlığı	3	0	3
	Serbest Tarım Danışmanı	0	1	1
Muratlı	Serbest Tarım Danışmanı	1	0	1
Toplam		11	1	12

Tablo 11. Tarımsal Danışmanlık Hizmeti Alan İşletmeler

Danışmanlık Hizmeti Veren Kuruluş	Danışmanlık Alan İşletme Sayısı	Ödenen Destekleme Tutarı Toplam (TL)
Süleymanpaşa Ziraat Odası Başkanlığı	280	288.000
Süleymanpaşa İlçesi Kolza Üreticileri Birliği	140	144.000
Malkara Süt Üreticileri Birliği	50	72.000
Malkara Ziraat Odası Başkanlığı	210	216.000
Serbest Tarım Danışmanları	140	144.000
Toplam	820	864.000

1.4. ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞI (ÇMVA) SİSTEMİ PROJESİ

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde Bakanlığımızın sorumluluğunda olan 11. Fasıl (Tarım ve Kırsal Kalkınma) kapsamında yer alan konulardan birisi de ÇMVA (Çiftlik Muhasebe Veri Ağı) sistemidir. 2023 yılı Ocak-Mayıs ayları arasında 2022 muhasebe yılına ait 54 işletmenin kapanış envanterleri işletme ziyaretleri yapılarak toplanmış ve veri tabanına girişleri yapılmıştır. Ayrıca gerek tipolojiye uymayan gerekse kendi isteği ile ayrılan 8 işletmenin yerine yenileri bulunarak açılış envanterleri tamamlanmış ve sisteme girilmiştir.

2022 yılının sonunda Bakanlığımız tarafından 2023 yılı için bölge ve İl temsil düzeyinde hazırlanarak Müdürlüğümüze gönderilen örneklem planı Tablo 12'de verilmiştir. Bu örneklem planı doğrultusunda 2023 yılı için Çorlu İlçesinden 4, Ergene İlçesinden 1, Hayrabolu İlçesinden 10, Kapaklı İlçesinden 1, Malkara İlçesinden 13, Muratlı İlçesinden 10, Saray İlçesinden 2, Süleymanpaşa (Merkez) İlçesinden 11 ve Şarköy İlçesinden 2 olmak üzere toplam 54 işletme bulunarak sene başı envanterleri ile aktif dönem kayıtları 31 Aralık 2023 tarihine kadar tamamlanmıştır. Bu işletmelerin kapanış envanterlerinin ise 26 Nisan 2024 tarihine kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Proje kapsamındaki işletmelere 2023 yılı için 1.000 TL destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Tablo 12. ÇMVA Kapsamındaki İşletmelerin Örneklem Planı

TEKİRDAĞ TİPOLOJİ	EKONOMİK BÜYÜKLÜK (X 1000 TL)							Toplam
	60 – 120	120– 225	225– 375	375 – 750	750 – 1.500	1.500– 3.750	+3.750	
P1-Tarla Bitkileri	7	8	6	5	2	1	0	29
P2-Sebzecilik	0	0	0	0	0	0	0	0
P3-Meyvecilik	1	1	1	0	0	0	0	3
P4-Hayvancılık	3	3	3	3	2	0	0	14
P5-Kanatlı Hayvancılık	0	0	0	0	0	0	0	0
P6-Karma Bitkisel	0	0	0	0	0	0	0	0
P7-Karma Hayvansal	0	0	0	0	0	0	0	0
P8-Karma Üretim	1	2	2	2	1	0	0	8
Toplam	12	14	12	10	5	1	0	54

1.5. TARIMSAL ÜRÜNLER MALİYET SİSTEMİ (TAMSİS)

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü İstatistik Daire Başkanlığı koordinatörlüğünde devam eden Tarımsal ürünler Maliyet Sistemi kapsamında, ülke genelinde tarımsal çalışmalara ilişkin bilgi, belge ve süreçlerin çalışma türlerine göre gruplandırıldığı, izleminin sağlandığı, kurumsal yetkilendirme ve denetleme süreçlerin bütünleşmesi olarak izlendiği sistem oluşturulmuştur. Bu yönde Tarımsal Ürünler Maliyet Sistemi'nin etkin duruma gelmesi için sistemin öğelerinden olan ilçe düzeyinde ürün temelli maliyet bilgileri oluşturulup sistem üzerinden veri girişleri tamamlanmıştır. Bu konu ile ilgili olarak tek yıllık ve çok yıllık 72 ürünün maliyet bilgileri kiralama usulü ile Bakanlığımızın yazısına istinaden 11 ilçe düzeyinde (67 adet tek yıllık ve 5 adet çok yıllık) ürün maliyet bilgileri 11.12.2023 tarihine kadar sisteme girilmiştir. İl düzeyinde kontrol ve düzeltme süreçlerinin ardından, Bakanlığın kontrol ve onayına sunulmuştur.

Bakanlık tarafından kontrolleri yapılan ve kesinleşen ürünlerin üretim maliyetleri 2024 yılının ilk aylarında resmi yazışmalarda kullanılmaya başlanacaktır.

1.6. DOĞAL AFET VE TARIM SİGORTALARI (TARSİM) ÇALIŞMALARI

İlimiz Şarköy, Malkara ve Süleymanpaşa İlçelerinde buğday, arpa, ayçiçeği, muhtelif meyveler ve zeytin yetiştiriciliği yapılan alanlarda % 50-100 oranlarında dolu, yıldırım düşmesi ve yangın vb. afetler sonucu zararlar meydana gelmiştir. Ayrıca merkez ve ilçelerinin genelinde yaşanan kuraklık nedeniyle ayçiçeğinde verim kayıpları uzun yıllar ortalamasına göre %25-40 düzeyinde olmuştur.

Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün Doğal Afet Hizmetleri Uygulama Talimatı doğrultusunda İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinden İl Müdürlüğümüze gönderilen Afet İhbar Formları/Bilgi Notları Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü-Tarım Sigortaları ve Doğal Afetler Daire Başkanlığı'na gönderilmiştir.

Tarım Sigortaları 2023 yılı uygulamalarının yer aldığı Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından 2023 Yılında Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler ve Bölgeler ile Prim Desteği Oranlarına İlişkin 09/12/2022 tarih ve 6490 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, 10/12/2022 tarih ve 32039 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Çiftçi Kayıt Sistemine ve Bakanlığımızın diğer kayıt sistemlerine kayıtlı çiftçilerin, mevcut arazi, sera, ürün, tesis, işletme, yetiştiricilik ve özlük bilgileri dikkate alınarak, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınmıştır.

1.7. TARIMSAL KURAKLIK VE FENOLOJİK GÖZLEM ÇALIŞMALARI

02.02.2022 tarih ve 31738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5140 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı "Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ve Kuraklık Yönetimi Çalışmaları Hakkında Karar" ve 23.07.2022 tarih ve 31901 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında Bakanlığımızca hazırlanan ve yürürlüğe konulan 2023-2027 dönemine ait Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı çerçevesinde; Tekirdağ Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Eylem planı kapsamında ilgili kurum ve kuruluşların katılımı İl Kriz Merkezi toplantısı yapılmış toplantıda 2023 yılında yapılan ve 2024 yılında yapılması planlanan hedefler görüşülerek karara bağlanmış rapor halinde düzenlenerek Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'ne gönderilmiştir.

İlimizde yetiştirilen öncelikli ürünlerin gelişimleri İlçe Müdürlüklerimizce sürekli izlenmekte ve her ay raporlanmaktadır. Yapılan fenolojik gözlemler sonucu hazırlanan "Tarımsal Ürünlere Ait Üretim Bilgileri Tablosu", İl Müdürlüğümüzce Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir.

1.8. ULUSAL SU VERİMLİLİĞİ SEFERBERLİĞİ

Ülkemizde değişen iklime uyum sağlanması, su kaynaklarının kalite ve miktar açısından korunması ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanmasına ilişkin çözüm yollarının ve kaydedilen gelişmelerin katılımcı ve çok paydaşlı şekilde değerlendirilmesi, politika, strateji eylem planlarının oluşturularak uygulanması ile konuya ilişkin farkındalığın artırılması amacıyla, toplumun her kademesinden su kullanıcı gruplarını kapsayacak şekilde Bakanlığımız koordinasyonunda 31 Ocak 2023 tarihinde başlatılan *Ulusal Su Verimliliği Seferberliği* ve 4 Mayıs 2023 tarihli ve 32180 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "*Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)*" kapsamında İl Müdürlüğümüz takibinde İlimizdeki tüm sektörlerle ortak çalışmalar yürütülmektedir.

1.9. TARIMSAL ÜRETİM PLANLAMASI

14.09.2023 tarih ve 32309 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tarımsal Üretim Planlanması Hakkındaki Yönetmelik" ve bu Yönetmeliğin 7. Maddesi uyarınca Valilik Makamının Olur'ları ile Tekirdağ Tarımsal Üretim Planlaması Teknik Komitesi oluşturulmuştur. Bitkisel Üretim, Hayvansal Üretim ve Su Ürünleri Üretimi planlanması ilgili birimlerince yürütülmekte olup sekreteryaya hizmetleri Şube Müdürlüğümüzce yürütülmektedir.

Tablo 13. Tekirdağ Sulanan ve Sulanabilir Arazi Miktarı

Sulama Sağlayan Kurumlar	Fiili Sulanan Arazi Varlığı (Dekar)		Sulanabilir Arazi Varlığı (Dekar)			
Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı	Gölet (Açık)	5.075	12.699	Gölet (Açık)	30.010	106.246
	Gölet (Kapalı)	3.474		Gölet (Kapalı)	19.000	
	Kuyu	4.150		Kuyu	54.076	
	Yer Üstü	0		Yer Üstü	3.160	
Devlet Su İşleri (DSİ)	Baraj	17.710	23.370	Baraj	88.470	108.810
	Gölet (Açık)	2.710		Gölet (Açık)	11.910	
	Gölet (Kapalı)	2.950		Gölet (Kapalı)	6.660	
	Yer Üstü	0		Yer Üstü	1.770	
Halk Sulaması		101.880			0	
TOPLAM		137.949			215.056	

1.12. TARIMSAL SULAMA EĞİTİMİ PROGRAMI

Ülkemizde stratejik öneme sahip olan tarımsal sulama konusunda iklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek için suyun ve su kaynaklarının yönetimi, basınçlı sulama sistemlerinin kullanımı, sulama altyapısının geliştirilmesinin yanında, bilişim ve uzaktan algılama ile suyu izleme, sulama desteklemeleri, toprak ve çevre koruma konularında hem üreticilerimizin hem de toplum bilincinin yükseltilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımızca "Tarımda Tasarruflu Su Kullanma Programı" çerçevesinde 2022 yılı Haziran ayından itibaren ulusal düzeyde eğitim seferberliği başlatılmıştır. Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığınca hazırlanan "Tarımda Tasarruflu Su Kullanma Programı" çerçevesinde, tarımsal üretimde etkinlik ve verimliliği artırmak için modern sulama sistemlerinin kullanılmasına ve yaygınlaştırılmasına yönelik olarak her ay düzenli olarak eğitimler yapılmış ve katılımcılara ait anketler Bakanlığımıza gönderilmiştir.

İl Müdürlüğümüzce Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Biyosistem Mühendisliği bölümü öğretim üyelerinin katılımı ile Uzaktan Algılama Teknolojisi ve Tarımda Uygulama Olanakları, Tarımda Suyun Etkin Kullanımı ve Kırsal Kalkınma Desteklemeleri Hakkında Bilgilendirme konularını içeren seminer ile çiftçilerimizin katıldığı demonstrasyon düzenlenmiştir.

1.13. BÜTÇE ÇALIŞMALARI

1.13.1. 2023 Yılı Yatırım Bütçe Dağıtımı, 2024 Yılı Yatırım Bütçe Teklifleri

Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığınca İlimize 2023 yılı bütçesi olarak, Yatırım Projeleri ve Cari Diğer Ödenekler olmak üzere ödenek tahsisi yapılmıştır.

İl Müdürlüğümüz şube müdürlüklerinden gelen 2024 yılı bütçe (Yatırım Projeleri ve Cari) tekliflerinin 2023 yılı Haziran ayında SGB-Net sistemine veri girişleri yapılmıştır. İlçe müdürlükleri SGB-Net sistemine 2024 yılı bütçe (Yatırım Projeleri ve Cari) teklifleri veri girişlerini yapmışlardır. 2024 yılı için Yatırım Projeleri ve Cari harcamalar için ödenek talep edilmiştir.

1.13.2. İl Planlama ve Koordinasyon Kurulu Çalışmaları

İlçe ve şube müdürlüklerince yürütülmekte olan genel bütçe kaynaklı yatırım projelerine ilişkin Yatırım Projeleri İzleme Raporu ve Yatırımcı Kuruluş Raporu 3'er aylık dönemler halinde Tekirdağ Valiliği İl Planlama ve Koordinasyon Müdürlüğüne gönderilmiştir. Ayrıca proje, izleme ve envanter bilgileri İl Koordinasyon ve İzleme Sistemi'ne girilmiştir.

Tablo 14. Projelerin Gerçekleşme Durumu

Nakdi Gerçekleşme (%)	Biten Proje Sayısı (adet)
98,48	28

1.14. TARIMSAL YAYIM HİZMETLERİ PROJESİ

1.14.1. Yayım Programı Hazırlama

Şube ve İlçe Müdürlüklerinin İl Müdürlüğümüze gönderdikleri 2023 yılı yayım programları Şube Müdürlüğümüze birleştirilerek oluşturulan 2024 Yılı İl Yayım Programı, Bakanlığımızca onaylanarak Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Bilgi Sistemi'ne veri girişleri yapılmıştır.

1.14.2. Çiftçi Eğitim ve Yayım Faaliyetleri

Şube ve İlçe Müdürlüklerinin İl Müdürlüğümüze gönderdikleri 2023 Yılı Yayım Programına göre 3'er aylık dönemler halinde gerçekleşen çiftçi eğitim ve yayım faaliyetlerine ilişkin formlar, Şube Müdürlüğümüze konularına göre birleştirilerek oluşturulan İl Yayım Gerçekleşme Raporları Bakanlığımıza gönderilmiştir. Ayrıca Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Bilgi Sistemi'ne veri girişleri yapılmıştır.

Tablo 15. Düzenlenen Eğitim ve Yayım Uygulamaları, Faaliyetler

Düzenlenen Eğitim ve Yayım Uygulamaları, Faaliyetler	Düzenlenen Faaliyet Sayısı (adet)	Yarışmacı/Katılımcı/İzleyici/Çiftçi Sayısı (kişi)
Demonstrasyonlar	4	40
Tarla Günleri	1	75
Çiftçi Toplantıları	231	3.795
Çiftçi Eğitim Kursları	6	228
Çiftçi İnceleme Gezisi	11	908
Teşvik Müsabakaları		
Sergiler		
Konferans, Panel, Çalıştay, Fuar ve Diğer Benzeri Faaliyetler		

1.14.3. Çiftçi Eğitim Kursları

Açılan kurslarla ilgili tablolar ve kursiyer listeleri 3'er aylık dönemler halinde Bakanlığımıza gönderilmiştir. Düzenlenen çiftçi eğitim kurslarının hiçbiri İŞKUR destekli değildir.

Tablo 16. Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi Kapsamında Gerçekleştirilen Kurslar

Kursun Adı	Kurs Süresi (saat)	Düzenleyen İlçe Sayısı (adet)	Kurs Sayısı (adet)	Kursiyer Sayısı (adet)
Bağ Budama	104	1	2	56
Arıcılık	82	2	3	157
Zeytin Ağacı Budama	48	1	1	15
Toplam		4	6	228

1.15. TARIMSAL YENİLİK VE BİLGİ SİSTEMİ

1.15.1. Elektronik Ortamda Tarımsal Yenilik ve Bilgi Paylaşımı

Bakanlığımız tarafından, İl Müdürlüğümüzde elektronik ortamda tarımsal yenilik ve bilgi paylaşımını gerçekleştirmek üzere görevli olan koordinatörün e-posta adresine gönderilen tarımsal araştırma kuruluşları tarafından geliştirilen tarımsal yeniliklerle ilgili gönderiler, en geç 10 gün içinde İl Müdürü ve İl Müdürü Yardımcılarının, elektronik ortamda tarımsal yenilik ve bilgi paylaşımını gerçekleştirmek üzere görevlendirilen koordinatörün ve tarım danışmanlarının e-posta adresine gönderilmektedir.

Tarımsal yeniliklerle ilgili gönderiler, Şube ve İlçe Müdürlüklerinin elektronik ortamda tarımsal yenilik ve bilgi paylaşımını gerçekleştirmek üzere görevli olan koordinatörün e-posta adresine düştükten

sonra, en geç 10 gün içerisinde çalıştığı Müdürlüğündeki müdür başta olmak üzere tüm yayımcı teknik personellerin "...@tarimorman.gov.tr" uzantılı kurumsal e-posta adresine iletilmektedir.

1.15.2. Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması

Yerli ve Milli Tohum Kullanımı Buğday Demonstrasyonlarına ilişkin Ürün Gelişim İzleme Formları aylık olarak Bakanlığımıza ve 3 aylık dönemler halinde de koordinatör Edirne Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Demonstrasyon kurulumundan hasadına kadar bitkilerin gelişim evreleri İl Müdürlüğümüz ve ilgili İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinin görevli teknik personellerince ve demonstratör çiftçiler ile birlikte düzenli olarak izlenmektedir. Bitkilerin gelişimleri ve yapılan işlemler demonstrasyon izleme formlarına işlenmiştir.

Tablo 17. 2022-2023 Üretim Döneminde Kurulan Demonstrasyonlar

Kurulan Demonstrasyonlar	Demonstrasyon Kurulan İlçeler	Lokasyon Sayısı (adet)	Çeşit Sayısı (adet)	Toplam Ekim Alanı (dekar)	Kurulduğu Tarih (Ay)
Yerli ve Milli Tohum Kullanımının Yaygınlaştırılması Buğday Demonstrasyonu	Ergene, Malkara, M.Ereğlisi, Süleymanpaşa	4	4	24	Kasım 2022

2. BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

2.1. TARIMSAL GİRDİLER

2.1.1. ZİRAİ MÜCADELE

Tarımda verimliliğin artırılması ve elde edilen ürünlerin muhafazasında bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele etme zorunluluğu bulunmaktadır. Yapılan hesaplamalara göre zirai mücadelenin gerektiği şekilde yapılamaması durumunda, bu hastalık, zararlı ve yabancı otların ürünlerde meydana getirdikleri ürün kaybı %35'in üzerinde olabilmektedir. Bu kadar önemli boyutlara ulaşan bir kaybın önlenmesi için zirai mücadelenin mutlaka yapılması gerekmektedir.

Hastalık ve zararlılarla mücadelede birçok yöntem uygulanmakta ise de, kimyasal yolla yapılan mücadele en yaygın olanıdır.

Tekirdağ il genelinde sayıları yıl içerisinde değişmekle birlikte 2023 yılı sonu itibarıyla toplam 129 bitki koruma ürünü bayisi ve 86 zirai mücadele alet ve makine bayisi mevcut olup, denetimleri teknik elemanlarımızca yapılmaktadır. Bitki koruma ürünleri bayilerinde 270, zirai mücadele alet ve makine bayilerinde 11 denetim yapılmıştır.

Tablo 18. Zirai Mücadele İlaç Bayileri ve Zirai Mücadele Alet Bayileri

İlçeler	Zirai Mücadele İlaç Bayileri	Zirai Mücadele Alet Bayileri
Çerkezköy	4	3
Çorlu	15	13
Ergene	3	3
Hayrabolu	18	11
Kapaklı	0	0
M.Ereğlisi	5	4
Malkara	19	15
Murathı	14	8
Saray	8	7
Süleymanpaşa	35	21
Şarköy	8	1
Toplam	129	86

Tablo 19. 2023 Yılı Tekirdağ İli Zirai İlaç Satışları-1 (Litre-Kg)

	Süleymanpaşa	Çerkezköy	Çorlu	Hayrabolu	M.Ereğlisi	Malkara
Akarisit	534,800	54,400	389,100	150,300	57,600	333,750
Diğer	83,160	25,000	0,000	106,070	120,000	233,900
Fungusit	113.757,150	4.847,000	63.220,950	47.804,650	12.738,150	90.325,180
Herbisit	196.480,390	12.733,630	138.759,220	91.702,660	29.330,590	131.872,890
İnsektisit	17.670,890	645,350	11.300,55	8.977,950	2.760,050	16.449,870
Rodentisit- Mollusisit	612,500	102,500	251,000	3,250	136,250	96,500
Toplam (Kg/Lt)	329.138,890	18.407,880	213.920,820	148.744,880	45.142,640	239.312,090

Tablo 20. 2023 Yılı Tekirdağ İli Zirai İlaç Satışları-2 (Litre-Kg)

	Murathı	Saray	Şarköy	Kapaklı	Ergene	İl Toplamı (Kg/Lt)
Akarisit	121,000	20,000	703,450	0,000	0,000	2.364,400
Diğer	133,100	0,000	7,300	0,000	0,000	708,530
Fungusit	48.554,400	8.168,300	30.155,550	0,000	4.479,200	424.050,530
Herbisit	73.967,690	50.109,730	19.862,500	0,000	17.322,380	762.141,680
İnsektisit	7.605,900	1.790,150	11.452,000	0,000	773,400	79.426,110
Rodentisit- Mollusisit	154,500	137,500	58,750	0,000	0,000	1.552,750
Toplam (Kg/Lt)	130.536,590	60.225,680	62.239,550	0,000	22.574,980	1.270.244,000

2.1.2. GÜBRE

Bitkisel üretimde verimliliği en çok ve direkt olarak etkileyen girdilerin başında gelenlerinden birisi de gübredir. Genel olarak kullanılan gübre miktar ve çeşidine; fiyatı ve kullanıldığı ürün fiyatları etkili olurken bir yandan da iklim ve toprak özellikleri ile buna bağlı olarak oluşan üretim deseni de etkili olmaktadır.

Tablo 21. Gübre Satış Miktarları (Ton)

İl/ İlçe	Tekirdağ																	
Ay/ Yıl	2023																	
BİRİM:	TON																	
İLÇESİ/ GÜBRE ÇEŞİDİ	AS (%21N)	CAN (%26N)	ÜRE	TSP	DAP	20.20.0	15.15.15	ORGANO MİNERAL GÜBRELER	20-32-0 + ME	20-20-20 + ME	MİKRO BESİN MADDELER İ	NİTROPOW ER	P.SUL	P.NİT.	TARIM KİRECİ	KÜKÜRT	DİĞER KOMPOZE GÜBRELER	TOPLAM
ÇERKEZKÖY	0,181	785,89	1051,25	0,1	0,05	408,52	187,42	108,475	0	0,895	0,435	1,2	0	0	0	0	1,145	2545,561
ÇORLU	562,75	2511,952	4970,325	0	158,5	2602,995	891,102	745,311	0	19,44	17,2824	371,32	5,402	0	0	5	24,942	12886,32
ERGENE	132	509,55	2476	0	51	1379,588	471,1	225,81	0	0	7,6835	135,64	0,05	0	0	0	0,25	5388,672
HAYRABOLU	1305,55	2843,838	14466,2	27	266,025	9340,236	1419,292	1217,58	18	22,225	194,9924	1512,06	5,41	0	2	0	9,377	32649,79
KAPAKLI	0	0,02	0	0	0	0	0	3,06	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	3,58
MALKARA	1352,695	3013,04	12204,7	15	900	9324,355	1495,318	807,8362	0	6,523	49,02743	762,4	2,452	2,47	0	0,5	3,5355	29939,85
MARMARA ERE	269	215,08	1480,5	0,5	49,5	1511,98	166,7	99,529	0	0	1,204	217,64	0	0	0	0,28	3	4014,913
MURATLI	368,425	1510,865	6936,05	0	131	4771,759	621,651	1492,674	19	0,075	167,757	136,98	25,891	2,4	0	0	23,13	16207,66
SARAY	201,1	800,885	3312,5	0	225	2837,156	711,24	191,3105	0	0,74	3,949	179,36	0	0	0	0	0,15	8463,391
SÜLEYMANPAŞA	772,435	3186,372	9783,22	0	855,125	8318,999	2312,613	4403,699	26	14,093	143,33	265,48	20,372	7,915	0	39	39,245	30187,9
ŞARKÖY	740,29	192,899	965,5	0	104	936,259	714,52	34,7018	0	5,042	10,55325	170,56	5,038	0,42	0,024	94,8	12,027	3986,634
Genel Toplam	5704,426	15570,39	57646,25	42,6	2740,2	41431,85	8990,956	9329,987	63	69,033	596,21398	3752,64	64,615	13,205	2,024	140,08	116,8015	146274,3

2.1.2.1. Kimyevi ve Organik Gübre Çalışmaları

İlimizde 2023 yılı sonu itibariyle, 224 adet gübre dağıtıcı bayisi, 15 adet üretici firma ve 5 adet depolama ve paketleme tesisi olmak üzere 244 firma faaliyet göstermektedir.

Tablo 22. Tekirdağ İli Gübre Üretici/Dağıtıcı/Depolama Sektörel Dağılımı

İlçe Adı	Dağıtıcı	Depolama	Üretici	Toplam Dağ. Say.	Tarım Kredi	Ziraat Odası	Yağlı Tohumlar	Panko Birlik	Zeytin Tarım S.K.	Özel Dağıtıcılar
Çerkezköy	7		1	8	1	1	1			5
Çorlu	29		3	32	2	1	1	1		27
Ergene	8			8	3					5
Hayrabolu	30		1	31	9	1	1	1		19
Kapaklı			1		0	0	0	0	0	1
M.Ereğlisi	6		1	7	2					5
Malkara	32		1	33	7	1	1	1		23
Muratlı	21	1	1	23	5	1	1	1		15
Saray	13		1	14	4	1	1	1		7
Süleymanpaşa	65	4	5	74	9	1	1			63
Şarköy	13			13	1	1	1		1	9
Toplam	224	5	15	244	43	8	8	5	1	179

2.1.2.2. Gübre Bayi Denetimi Çalışmaları

Yıl içerisinde ilimizde faaliyet gösteren tüm gübre bayilerinin depo durumlarının genelgede belirtilen şartlara uygunluğu, ürün ambalajlama ve istifleme, etiket bilgileri, bayilik sözleşmeleri ile gübre lisans ve tescil belgeleri kontrolleri yapılmıştır.

2023 yılı 12 aylık dönem itibariyle 244 adet gübre dağıtıcısı, üretici ve depolama tesislerinde; 1821 adet kimyevi ve organik gübrenin mevzuata uygun satılıp satılmadığı kontrol edilerek denetimleri yapılmıştır. İlimizde faaliyet gösteren organik gübre, sıvı gübre, yaprak gübre satıcıları ile irtibata geçilerek,

Bakanlığımızca hakkında toplatma kararı olan gübrelerin listeleri kendilerine tebliğ edilmiştir. Bu listede adı geçen gübrelerin raflarında bulunup bulunmadığı kontrol edilmiş, toplatma kararı olan gübreye rastlanmamıştır.

Gübre dağıtıcılarından 86 adet numune alınarak Bakanlıkça akredite edilen laboratuvarlarda analizleri yaptırılmıştır. 10 adette tescil numunesi alınıp, uygunlukları kontrol edilmiştir.

2.1.3. TOHUM, FİDE VE FİDAN

İl Müdürlüğümüze 2023 yılında tahıl ve yem bitkileri grubunda 34 adet firma tarafından toplam 2.671 adet sertifikalı tohumluk beyannamesi verilmiş olup, beyanname dosyaları kontrol edilerek kabul edilmiştir. Toplam 109.984,94 dekar alanda tarla kontrolü yapılarak, 2.597 adet tarla kontrol raporu düzenlenmiştir. İl Müdürlüğümüze 24 adet asma fidanı beyannamesi verilmiş olup parsel kontrolleri tamamlanmıştır.

İl Müdürlüğümüz tarafından 2023 yılında toplam 2.025 adet sertifikalı tohumluk numunesi alınmış olup, yaklaşık 33.735 ton tohum üretimi gerçekleştirilmiştir.

İlimizde 2023 yılında 25.538.425 kg ekmeklik buğday, 90.600 kg makarnalık buğday, 6.378.350 kg arpa, 744.895 kg yulaf, 365.375 kg yem bezelyesi, 428.500 kg tritikale, 114.550 kg nohut, 52.000 kg macar fiği ve 23.000 kg İtalyan çimi tohumluğu üretimi gerçekleştirilmiştir.

Buğday tohumluğu üretiminin büyük bir çoğunluğunu Enola, Rumeli, Maden, Esperia, Andino, Flamura-85, Hamza, Axum, Glosa ve Mihelca çeşidi oluşturmaktadır. Bunun yanında yeni çeşitlerin üretimi yapılmaktadır. Tohumluk üretim deseni piyasa taleplerine göre oluşmaktadır. Türlerle ait sertifikalı tohum üretim dağılımı Tablo 25’te verilmiştir.

Tablo 23. Sertifikalı Tohumluk Üretimi

Toplam Firma Sayısı	Beyanname Sayısı /Parsel Kontrolleri	Alan (Da)
34	Ekmeklik Buğday	2.115
	Arpa	341
	Yem Bezelyesi	25
	Yulaf	71
	Tritikale	62
	Makarnalık Buğday	12
	Macar Fiği	8
	Nohut	5
	İtalyan Çimi	31
	Adi Fiğ	1
	TOPLAM	2671
1	Asma Fidanı	24
		20

İlimizde yetki verilen 205 adet tohumluk bayi, 32 adet tohum üreticisi, 15 adet tohum işleyicisi, 1 adet fidan üreticisi, 16 adet süs bitkisi üreticisi ve 1 adet doku kültürü ile tohumluk üreticisi bulunmaktadır. İl Müdürlüğümüz tarafından yetki verilen 32 adet tohum üretici firmanın 10 tanesi araştırmacı kuruluş olarak faaliyet göstermektedir.

2023 yılında 150 adet tohumluk bayi, 3 adet süs bitkisi üretici firma, 25 adet tohum üretici firma denetimi ve 13 adet tohum işleyici firma denetimi yapılmıştır. 2023 yılında 29 adet tohum bayi belgesi, 10 adet tohum üretici belgesi, 2 adet tohum işleyici belgesi, 1 adet süs bitkisi üretici belgesi ve 250 adet çiftçiye yetiştirici belgesi düzenlenmiştir.

3 adet tohumluk ihracatı ön izin yazısı yazılmış olup, 19.440 kg ayçiçeği tohumu, 322 gr buğday tohumu ve 24.000 kg nohut tohumu ihracatının gerçekleştirilmesi uygun görülmüştür.

2.2. BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLEMELERİ

İlimiz tarımsal üretiminin desteklenmesi amacıyla çiftçilerimize verilen bitkisel üretim destekleme miktarları aşağıdadır.

Tablo 24. Bitkisel Üretim Desteklemeleri*

Bitkisel Üretim Desteklemeleri (2023 yılı ürünü)	Çiftçi Sayısı	Destek Tutarı (TL)
Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği	2	87.960
Fark Ödemesi Desteği (Dane Zeytin)	12	7.718
Fark Ödemesi Desteği (Yağlı Tohumlar)	17.087	321.854.690
Fındık Alana Bazlı Gelir Desteği	1	6.927
Hububat-Baklagil ve Dane Mısır Fark Ödemesi Desteği	19.401	789.364.837
Bombus Arı Desteklemesi	1	8.500
İyi Tarım Uygulamaları Desteği	7	72.463
Katı Organik-Organomineralli Gübre Desteği	1.966	10.514.709
Küçük Aile İşletmesi Desteği	82	49.579
Lisanslı Depoculuk Desteği	4.004	1.584.318
Mazot Gübre Desteği	24.409	481.699.489
Organik Tarım	6	74.760
Sertifikalı Fidan Kullanım Desteği	27	423.888
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	5.588	20.462.407
Sertifikalı Tohum Üretim Desteği ***	***	0
Yem Bitkisi Desteği	1444	5.064.286
Genel Toplam		1.631.276.532

*** 2023 Yılı destekleme ödemeleri devam etmektedir.

2.3. SÜNE MÜCADELESİ

2023 yılında 705.448 dekar alanda süne mücadelesi sürveyleri İl ve İlçe Müdürlüklerindeki ekipler tarafından gerçekleştirilmiştir. 2023 yılı süne mücadelesi için çalışmalarımız Ekim-Kasım 2022 tarihlerinde ilimizdeki mevcut kışlaklarda sonbahar ergin süne sayımları ile başlamıştır.

Mart-Nisan 2023 tarihlerinde aynı kışlaklarda teknik talimat doğrultusunda ilkbahar kışlak sürvey çalışmaları, müteakiben kışlamış ergin, kıymetlendirme, yumurta, parazit ve nimf sürveyleri çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Kimyasal mücadeleye karar vermek için son aşama olan nimf sürveyleri hassas bir şekilde 03.06.2023 tarihinde başlamıştır.

Tablo 25. Tekirdağ İli 2023 Yılı Süne Emgi Analiz Raporu

İlçe Adı	Mücadele Yapılan Alanlardaki % Emgi	Mücadele Yapılmayan Alanlardaki % Emgi	Mücadele Gerekirken Yapılmayan Alanlardaki % Emgi
Çerkezköy	0,37	0	0
Çorlu	0,1	0,25	0
Ergene	0,46	0	0
Hayrabolu	0	0,94	0
Kapaklı	0,1	0,27	2,27
M.Ereğlisi	0	0,53	0
Malkara	0,49	0	3,12
Muratlı	0	0,14	0
Saray	0,27	0	2,55
Süleymanpaşa	0,3	0	0
Şarköy	0,4	0,52	0,79
İl Ortalaması	0,37	0,62	2,55

Yapılan nimf sürveyleri sonucunda süne yoğunluğunun ekonomik zarar eşiği üzerinde tespit edilen, 1,245,656 dekarlık bir alanda kimyasal mücadele yapılması gerektiği karar verilmiş ve 1.233.196 dekarlık

alandaki kimyasal mücadele yapılmıştır. Üreticilerimiz kendi imkânlarıyla, yer aletleriyle mücadele yapmışlardır. 06.06.2023 tarihinde kimyasal mücadele tamamlanmıştır.

İlaçlamalardan en iyi sonucu almak, çevreyi korumak ve üreticiyi toplu ekimlere yönlendirmek için üreticilere ve muhtarlara eğitici bilgiler verilmiştir.

Tekirdağ İli 2023 Yılı Süne Mücadelesi Uygulama Raporu

İlin toplam hububat ekiliş alanı (da)	:	2.116.809
İlin toplam buğday ekiliş alanı (da)	:	1.924.643
Sürvey yapılan hububat alanı (da)	:	705.448
Kışlamış erginin hububata ilk iniş tarihi	:	19.04.2023
Kıymetlendirme sürveyi başlama ve bitiş tarihi	:	27.04.2023
Kışlamış ergin yoğunluğu 0-0,49 arası olan alan (da)	:	99.517
Kışlamış ergin yoğunluğu 0,5-0,79 arası olan alan (da)	:	421.375
Kışlamış ergin yoğunluğu 0,8 ve üzeri olan alan (da)	:	205.611
Yumurta parazitlenme sürveyi başlama ve bitiş tarihi	:	18.05.2023/25.05.2023
Parazitlenme oranı (il ortalaması)	:	22,58
Parazitlenme nedeniyle ilaçlama dışı bırakılan alan(da)	:	160.277
Nimf sürveyi başlama ve bitiş tarihi	:	03.06.2023 / 06.06.2023
Metrekarede nimf sayısı (il ortalaması)(adet/m2)	:	8,34
Kimyasal mücadeleye karar verilen alan (da)	:	1.245.656
Kimyasal mücadele başlangıç ve bitiş tarihi	:	07.06.2023/09.06.2023
Kimyasal mücadele yapılan alan	:	1.233.196
Kimyasal mücadele yapılan köy sayısı	:	198
Mücadelede kull. zirai ilaç(etkili madde) adı ve miktarı	:	Alpha cypermethrin, Lambda cyhalothrin
Emgi analizi amacıyla alınan numune sayısı	:	1.740
Mücadele yapılan alanlardaki ortalama emgi oranı %	:	0,37
Kimyasal mücadeleye gerek duyulmayan alanlardaki % emgi	:	0,62
Mücadele gerekirken yapılmayan alanlardaki emgi oranı %:	:	2,55
Buğday hasadı başlama ve bitiş tarihi	:	19.06.2023/28.07.2023
Ortalama buğday verimi (kg/da)	:	513
Mücadelede görev alan teknik eleman sayısı	:	126
Mücadelede görev alan ekip-kontrolör sayısı	:	25
Mücadele yapılan köy sayısı	:	198
Mücadelede görev alan araç sayısı	:	23

2.4. TAHMİN VE UYARI PROGRAM ÇALIŞMALARI

Gözlem ve yayım hizmeti niteliğindedir. İlimizde hızla artmakta olan meyve yetiştiriciliğinde karşılaşılan hastalık ve zararlıların mücadelesinin zamanında ve daha etkili yapılabilmesi, fazla ilaçlamadan kaçınılması amacıyla kullanılan Süleymanpaşa İlçesinde 1, Şarköy İlçesinde 2, Çorlu İlçesinde 1 ve Hayrabolu İlçesinde 1 olmak üzere toplam 5 Adet Tahmin ve Erken Uyarı Sistemi üreticilerimize hizmet vermektedir.

2.5. ENTEGRE MÜCADELE PROGRAM VE ÇALIŞMALARI

Tablo 26. Buğday Entegre Mücadele uygulamaları

Proje (Entegre Mücadele)	Bitkisel Ürün	İldeki Toplam Ekiliş Alanı (Da)	Program		Gerçekleşme	
			Üretici Sayısı	Alan (Da)	Üretici Sayısı	Alan (Da)
E.M.	Buğday	1.959.732	500	50.000	475	45010
E.M.	Üzüm	33.397	20	300	0	0
E.M.	Zeytin	41.704	15	200	15	200
E.M.	Ayçiçek	1.733.297	150	12000	150	12000
E.M.	Örtüaltı	273	5	5	5	20
TOPLAM			690	62.505	645	57.230

Tablo 27. Entegre Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) Çalışmaları

EM/EKÜY	Bitkisel Ürün	İldeki Toplam Ekiliş Alanı	Program		Uygulama	
			Üretici Sayısı	Alan (Da)	Üretici Sayısı	Alan (Da)
EKÜY	Kiraz	2.630	6	70	0	0

2.6. HASAT ÖNCESİ PESTİSİT DENETİMİ ÇALIŞMALARI

Bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre; doğru ve zamanında uygulanması ile tavsiye dışı kullanım ve kalıntının önlenmesi amacıyla hasat öncesi taze tüketimdeki ürünlerden numune alınarak pestisit denetimi yapılmıştır. Üzüm ve kiraz ürününde tavsiye dışı pestisit kullanımı tespit edildiğinden iki üreticiye idari yaptırım uygulanmış olup devam eden sezonda tekrar numune alınarak analize tabi tutulacaktır.

Tablo 28. Pestisit Denetimi Çalışmaları

Ürün	İldeki Toplam Üretim Alanı (Da)	2023 Gerçekleşme
Üzüm	33.397	7
Marul	1.539	1
Armut	3.090	2
Domates	6.507	1
Kiraz	2.630	2

2.7. TARLA FARESİ İLE MÜCADELE

200.000 da alanda sürvey yapılmıştır. 370 kg zehirli yem kullanılarak 7.400 da alanda fare mücadelesi yapılmıştır.

2.8. ÇEKİRGE MÜCADELESİ

Devlet yardımı mücadelesi şeklinde yapılmış olup 2.750 dekar alanda mücadele yapılmıştır. 110 litre bitki koruma ürünü kullanılmıştır.

2.9. KARANTİNAYA TABİ ZARARLI ORGANİZMALAR SÜRVEYLERİ

Karantinaya tabi zararlı organizmalar ile ilgili olarak aşağıdaki tabloda verilen sürveyler yapılmıştır.

Tablo 29. Karantinaya Tabi Zararlı Organizmalar Sürveyleri

Ceviz	Ceviz Güvesi
Mısır	Diabrotica Virgifera
Armut	Anoplophora chinensis

2.10. KARANTİNA ÇALIŞMALARI

Bitki Pasaportu Çalışmaları

2023 yılı itibarıyla 4 bitki pasaportu aktif operatörü vardır.

Dış Karantina Çalışmaları

2023 yılında Tekirdağ, Çorlu ve Çerkezköy Gümrük Kapılarından ithal-ihrac ve Re-Export edilen bitki ve bitkisel ürünler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 30. İthal Edilen Bitki ve Bitkisel Ürün Miktarları

Dönemi	Bitkisel Ürün (kg)	Orman Ürünü		İthalatta İşlem Sayısı (Adet)
		(kg)	(m ³)	
Ocak-Şubat-Mart	586.040.554	37.691.054		116
Nisan-Mayıs-Haziran	865.496.461	0		161
Temmuz-Ağustos-Eylül	542.927.751	48.495.633		151
Ekim-Kasım-Aralık	486.928.378	35.899.151		116
Toplam	2.481.393.144	122.085.838		544

Tablo 31. İhraç Edilen Bitki ve Bitkisel Ürün Miktarları

Dönemi	Yaş Sebze Meyve (kg)	Bitkisel Ürün (kg)	Orman Ürünü			Bitki Sağlık Sertifikası Sayısı (Adet)
			(kg)	(Adet)	(m ²)	
Ocak-Şubat-Mart	198.578	148.930.210	2.063.663	1251		893
Nisan-Mayıs-Haziran	105.956	215.719.191	2.233.910	704		1.385
Temmuz-Ağustos-Eylül	111.705	249.669.647	1.905.017	1050		1.427
Ekim-Kasım-Aralık	373.715	205.378.100	548.150	677		1.415
Toplam	789.954	819.697.148	6.750.740	3.682		5.120

Tablo 32. Re-Export Edilen Bitki ve Bitkisel Ürün Miktarları

Dönemi	Bitkisel Ürün (Kg)	Orman Ürünü		İthalatta İşlem Sayısı (Adet)
		(Kg)	(Adet)	
Ocak-Şubat-Mart	1.750.000	0	0	5
Nisan-Mayıs-Haziran	6.703.000	0	0	53
Temmuz-Ağustos-Eylül	47.098.180	0	0	326
Ekim-Kasım-Aralık	47.236.000	0	0	205
Toplam	102.787.180	0	0	589

ISPM-15 Denetimleri

25.05.2019 tarih ve 30784 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Bitki Sağlığı Önlemlerine Yönelik Ahşap Ambalaj Malzemelerinin İşaretlenmesine Dair Yönetmelik” gereği Ahşap Ambalaj Malzemeleri üreticileri denetime tabidir. İlimiz sınırları içerisinde ISPM-15 yetkisi alan firmaların, Şube Müdürlüğümüzde görevli 2 Ziraat Mühendisi ve Tekirdağ Orman İşletme Şefliğinden 1 Orman Endüstri Mühendisi ile yılda en az 2 defa denetimleri yapılarak denetim raporları Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü’ne gönderilmektedir. İlimizde 2023 yılı için faal olarak çalışan 25 firma bulunmaktadır ve bu işletmelerde rutin denetimler yapılmıştır.

2.11. BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİ (B.K.Ü.) UYGULAMALARI

İlimizde 257 Ziraat Mühendisi reçete yazma yetki belgesine sahip olup, bitki koruma ürünlerinin satışı yazılan reçeteler ile yapılmaktadır.

Bu uygulama kapsamında; bitki ve bitkisel ürünlere arız olan zararlı organizmalara karşı zirai mücadele amacıyla Bitki Koruma Ürünleri kullanılarak mücadele etmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler, B.K.Ü. Uygulama Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgelerle, faaliyet gösterecekleri İl/ilçe Müdürlüğüne müracaat ederek izin almak zorundadırlar. Bugüne kadar 13.763 üreticimize eğitim sonucunda B.K.Ü. Uygulama Belgesi düzenlenmiştir.

2.12. BİTKİ SAĞLIĞI ÇİFTÇİ EĞİTİM-YAYIM ÇALIŞMALARI

2023 yılında bitki sağlığı konularında düzenlenen eğitim ve toplantı sayıları aşağıda verilmiştir.

Tablo 34. Bitki Sağlığı Çiftçi Eğitim-Yayım Çalışmaları

Eğitim	Toplantı Sayısı	Üretici Sayısı
Ayçiçek Entegre Mücadele	5	150
Buğday Entegre Mücadele	7	250
Bağ Entegre Mücadele	3	25
Hasat Öncesi pestisit Kontrolü	8	50
Zeytin Entegre Mücadele	2	17
Örtüaltı Entegre Mücadele	1	19
Süne Mücadelesi	12	450

2.13. ORGANİK TARIM

İlimizde organik tarım destekleme ödemesi kapsamında, 2023 yılı üretimi için 2024 yılında 6 işletmeye 762,222 dekar alan için toplam 74.760 TL ödeme yapılmıştır. İlimizde organik statüye geçen bitkisel üretim işletmelerini gösteren tablo aşağıdadır.

Tablo 35. Organik Statüye Geçen Bitkisel Üretim İşletmeleri

İlçe Adı	İşletme Sayısı	Ürün Adı	Alan (Da)
Çorlu	1	Ayçiçeği	115,2
Hayrabolu	1	Badem	261,4
Saray	3	Macar Fiği	60
		Çayırotu	42,5
		Lavanta	38,3
		İtalyan Çimi	34
		Yapay Çayır Mera	32
		Aronya	22,6
		Buğday	18
		Nohut	16,4
		Siyez	16
		Yulaf	12
		Mař Fasulyesi	11
		Muhtelif Meyve, Sebze, Tıbbi	5,8
		Fasulye	4
		Karabuęday	3,5
Keten Tohumu	3		
Süleymanpaşa	1	Üzüm (şaraplık)	255,1
		Yulaf	17
		Yonca	16,14
		Arpa	15,67
		Buğday	15
		Üzüm (Sofralık)	10
		Bezelye	4,7
		Bakla	4,7
şarköy	1	Ceviz	51,5
		Muhtelif Sebze	13
		Üzüm (Sofralık)	7
		Nohut	2,6
		Zeytin	1
Marmaraereğlisi	1	Üzüm (şaraplık)	73,3
Toplam	8		1.182,4

2.14. İYİ TARIM UYGULAMALARI

İyi Tarım Uygulamaları (İTU) eğitim çalışmaları kapsamında, kimyasal mücadeleyi azaltmak ve biyoteknik mücadelenin önemini vurgulamak amacıyla müdürlüğümüz teknik personeli iki eğitimi birlikte vererek 8 toplantı gerçekleştirilmiş olup 460 üreticiye bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Ayrıca İTU ile üretim yapan bireysel sertifikasyon kapsamında 8 işletme denetimi ve iyi tarım uygulamaları ile üretilen ürünlerin satışını yapan 11 işletme denetimi yapılmıştır.

2.15. BİÇERDÖVER HASAT KONTROLLERİ

2023 yılı hasat kontrol çalışmaları Bakanlığımız biçerdöver kontrol talimatı ve ilgili genelgeler doğrultusunda yürütülmektedir. İl Genelinde 11 ilçemizde 78 hasat kontrolörü personeli alanda görevlendirilmiştir. 1.000 adet Valilik Genelgesi hazırlanarak dağıtılmış olup, üreticilerimiz hasat esnasında kayıp oranının azaltılması ve ceza yaptırımları konusunda bilgilendirilmiştir.

Hasat kontrolleri çalışmaları kapsamında ilçe ekiplerimizce hububat hasadında 381 adet kontrol yapılmış ve ağırlıklı ortalama 514 kg/da, ayçiçeği hasadında ise 229 adet kontrol yapılmış ve ağırlıklı ortalama 114 kg/da tespit edilmiştir. Kontroller esnasında hububatta dane kayıp oranı %0,81, Ayçiçeği ürününde %0,87 olarak tespit edilmiştir.

2.16. GENEL BÜTÇE YATIRIM PROJELERİ

2021-2022 Yılında Uygulanan Projeler

1. Altıparmak Kiraz Çeşidi İle Bahçe Kurulması Projesi (35 da); Şarköy ilçemizde coğrafi işaretli aday ürünlerimizden olan yerel çeşit Altıparmak kirazının üretiminin artırılmasına yönelik kuş kirazı ve mahlep anacı üzerine aşılanarak elde edilen fidanlar ilk yıl 1000 adet olarak %75 bakanlık katkılı olarak 30 çiftçi ailesine dağıtılarak yeni bahçeler tesis edilmiştir. Ayrıca ihracata yönelik çeşitlerden Hayrabolu ve Şarköy ilçelerimizde 3+5 dekar örnek kiraz bahçesi kurulmuştur.

2. Alternatif Yem Bitkisi Acı Bakla Projesi (1.000 da); 9 ilçemizde 1000 da alanda uygulanan proje kapsamında; %75 hibe ile dağıtılan tohumların ekimi yaptırılarak hasat edilen ürünler ortağımız Önder Çiftçi Koop. tarafından sözleşmeli olarak satın alınmıştır. Yem sanayinde soyaya alternatif protein kaynağı düşünülen acı bakla tohumları pişirme tekniği kullanılarak yem formasyonu hazırlanmış ancak yem deneme çalışmaları sonuçlandırılmamıştır.

3. Sürdürülebilir Çeltik Tarımı İçin Damla Sulama Projesi; Kuraklık mücadele ve iklim değişikliğine uyum için Hayrabolu ve Malkara ilçelerinde 6 lokasyonda toplam 114 de alanda damla sulama çeltik projesi uygulanmıştır. Ancak sonraki dönemde sulama alet ve ekipmanlarının yüksek maliyeti yüzünden üreticiler tarafından fazla ilgi görmemiştir.

4. Ara Nadasta Yeşil Gübreleme Projesi; Trakya genelinde toprakta organik madde miktarını arttırmaya yönelik yeşil gübrelemeye uygun görülmüş ve 9 ilçede baklagil yem bitkilerinden oluşan karışım tohumlardan 1500 da alanda (buğday-ayçiçeği ekimi arasında kalan sürenin değerlendirilmesi) yeşil gübreleme uygulaması yaptırılmıştır. Proje, üreticilerimizden yüksek ilgi görmüş ancak TAKE projelerinden yem bitkileri desteği geri çekildiğinden sonraki yıllarda uygulanamamıştır.

5. Kestane Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması Projesi; Şarköy ilçemizde 13 üretici ile uygulanan proje kapsamında 74 dekar alanda 700 adet fidan dikimi yaptırılmıştır.

6. Çayır Mera ve Yem Bitkileri Üretimini Geliştirilmesi Projesi; Proje kapsamında 5 ilçe 11 mahallede 100 ton 20.20.0 gübre uygulaması yapılarak ıslah çalışmaları ve ot veriminin yükseltilmesi sağlanmıştır. Proje bütçe imkânları doğrultusunda her yıl yinelenmektedir.

7. Tekirdağ Bağcılığının Modernizasyonu Projesi (2022); Şarköy ilçesinde önceki yıllardan da uygulana gelen Bağcılığın Modernizasyonu Projesi 2022 yılında 31 üreticiyle tekrar uygulamaya alınmış ve tel direk- ankraj alımı yapılarak goble şeklindeki bağlardan tel direk- modernizasyonuna geçiş örneği olarak 31 dekar alanda uygulanmıştır.

8. Yerli ve Milli Ayçiçeği Üretimini Geliştirilmesi Projesi; TAGEM tarafından geliştirilen ve ıslah edilen yerli ve milli ayçiçeği hibrit tohumlarımız ile ilk defa 2021 yılında 9 ilçede 8000 dekar alanda 215 üreticimize %75 hibeli tohum dağıtımını gerçekleştirilmiş ve 1.587 ton ayçiçeği ürünü elde edilmiştir. Bu projemiz sonraki yıllarda ulusal boyutta genişletilerek halen uygulanmaktadır.

2023 Yılında Uygulanan Projeler

1- Yerli ve Milli Ayçiçeği Üretimini Geliştirilmesi Projesi; Ebeveyn hatları Türkiyede geliştirilmiş yerli ve milli hibrit ayçiçeği tohumlarımızla 11 ilçemizde 15.000 dekar alanda 200 üreticimizle birlikte %75 hibeli ekimler yaptırılmış, tohum performansı verim ve kalite değerleri bakımından hakim çeşitlerle aynı seviyelerde ürün alınmıştır.

2- Tekirdağ Bağcılığının Modernizasyonu Projesi (2023); Şarköy ilçesinde 40 da alanda uygulanan proje ile tel direk ankraj alımı yapılarak dağıtımı yapılarak goble olan bağların modernizasyonu sağlanmıştır. Projeye olan yoğun talep devam etmektedir.

3- Sürdürülebilir Çeltik Tarımı İçin Damla Sulama Projesi; ikinci sezon proje Malkara ilçesinde 35 dekar alanda uygulanmış, alınan verim tava sistemine yakın gerçekleşmiştir.

4- Alternatif Yem Bitkisi Silajlık Sorgum Projesi; 11 ilçede 3000 dekar alanda 60 üretici ile çok su tüketen silajlık mısıra alternatif olarak daha az suya ihtiyaç duyan silajlık sorghumun yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. Üreticilerimiz tarafından talep edildiğinden 2024 yılında devam etmesi yönünde değerlendirme yapılmıştır.

5- Kanola Ekiminin Yaygınlaştırılması Projesi; 11 ilçede 11.000 dekar alanda 270 üretici ile proje uygulanmıştır. Ayrıca 15 ilde uygulamaya konulan ulusal projede il müdürlüğümüz koordinatörlük görevini üstlenmiştir.

6- Altıparmak Kiraz Çeşidi İle Bahçe Kurulması Projesi; İlk projenin devamı olarak Şarköy ilçesinde 65 dekar alanda uygulanan proje ile 30 üreticiye 1700 adet aşılı fidanlar dağıtılarak proje devam ettirilmiştir.

7- Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin (Anadolu Adaçayı (Salvia Fruticosa) Üretimi Projesi; İlimiz Şarköy ilçesi Gaziköy, Uçmakdere ile Süleymanpaşa Oruçbeyli, Akçahalil, Kumbağ, mahallelerinde bugüne kadar 69 üreticiye 324 da alanda adaçayı üretimi için fide dağıtımları yapılarak proje uygulanagelmiştir.

8- Aronya Meyvesinin Üzüm Suyu İle Birlikte Meyve Suyu Olarak Değerlendirilmesi Projesi; İlimizde her geçen gün yetiştiriciliği artan Aronya meyvesinin işlenmeden taze olarak satışı ve pazarlanma olanakları kısıtlı olmasından dolayı; hasatla elde edilen ürünlerin İkatma değerli ürünlere dönüştürülmesi ve daha geniş tüketici kitlelerine ulaşması amacıyla Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile birlikte hayata geçirilen proje ile muhtelif oranlarda elde edilen ürünlerden %80 üzüm suyu ile %20 aronya suyu benimsenerek piyasaya sunulmuştur.

9- Çayır Mera ve Yem Bitkileri Üretimini Geliştirilmesi Projesi; Proje kapsamında 5 ilçe 11 mahallede 56,5 ton 20.20.0 gübresi dağıtılarak mera ıslahında kullanılmıştır.

2023-2024 Yılında Uygulamaya Konulan Projeler

1. Alternatif Yem Bitkisi Silajlık Sorgum Projesi: 11 ilçede 3000 dekar alanda uygulanacak olup, üretici taleplerinin toplanması devam etmektedir.

2. Anıza Ayçiçeği Ekilişi Projesi: 11 ilçede 3000 dekar alanda uygulanmakta olup, üretici talepleri alınmış olup tohumlar dağıtılarak ekimler tamamlanmıştır. Proje ile kuraklıkla mücadele ve iklim değişikliğine uyum sürecinde minimum toprak işleme veya doğrudan anıza ekim yöntemi çiftçi koşullarında yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

3. Yerli ve Milli Ayçiçeği Üretimini Geliştirilmesi Projesi: 11 ilçede 20.000 dekar alanda uygulanacak olup, üretici talepleri alınmış olup tohum dağıtım işlemi tamamlanmış olup ekimler devam etmektedir.

4. Sebzeçilik Artsın, Üreticilerin Yüzü Gülsün: 2 ilçemizde 126.000 adet muhtelif türde fide talepleri alınmış olup, fidelerin gelişim dönemlerinin tamamlanması sonrasında dağıtımları yapılacaktır.

5. Seraları Yenileyelim, Üretimi Destekleyelim: 11 ilçede 80 dekar alanda plastik sera örtülerinin yenilemesi amacıyla uygulanacak proje kapsamında taleplerinin toplanmasına devam etmektedir.

6. Nohut Ekim Alanlarının Arttırılması Projesi: 3 ilçede 220 dekar alanda üretici talepleri toplanmış olup tohum dağıtımları tamamlanmıştır.

Yerel İdareler Tarafından Uygulanan Projeler

a) Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Yaygınlaştırılması (Anadolu Adaçayı) Projesi; İlimiz Şarköy ve Süleymanpaşa ilçelerinde 30 üreticiye 85 da alanda adaçayı üretimi için %100 yerel bütçe kaynaklarıyla Süleymanpaşa Belediyesi+Üniversite desteğiyle üretilen fideler dağıtılarak proje uygulanmıştır.

b) Trakya'nın Günebakan Yüzü Projesi; %50 Bakanlığımız, %30Trakya kalkınma ajansı %10 çiftçi katkıları olarak 11 ilçemizde 20.000 dekar alanda 847 üreticimizle birlikte yerli ve milli hibrit ayçiçeği tohumunun yaygınlaştırılması projesi uygulanmıştır.

Dış Kaynaklı Projeler

TR21 Trakya Bölgesinde İklim Değişimine Uyum için Nötr Arazi Bozunumu Projesi (CCAGP 088) Proje ortağı NKÜ/Ziraat Fakültesi ile iklim değişikliğiyle birlikte tarım arazilerinin bozunumunun önlenmesi ve restorasyonunun sağlanması, nötr arazi bozunumu stratejileri ile ilgili veriler yanında iklim değişikliği eylem planları için gerekli tüm verilerin entegrasyonu, karar destek sistemlerinin oluşturulması, kurumsal işbirliği ve kapasite artırımı yoluyla Trakya Bölgesi tarımında iklim değişikliğine karşı uyum çalışmaları kapsamında yürütülmektedir.

Üretim Planlaması Kapsamında Uygulanacak Projeler

Üretim planlaması kapsamında; Tekirdağ'da sulanabilir alanların da artmasıyla gelecek taleplere göre sözleşmeli Soya, Nohut ve Kuru fasulye gibi ürünlerin yanı sıra sebze üretim alanlarının yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Sürdürülebilir tarımsal üretim için ürün münavebesine uygun toprakta organik madde artıracak baklagil ekimlerine öncelik verilecektir.

3. HAYVAN SAĞLIĞI VE YETİŞTİRİCİLİĞİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

3.1. HAYVAN VARLIĞI (BAŞ)

İlimiz mevcut canlı büyükbaş, küçükbaş ve diğer hayvan varlıkları ile arı, kümes hayvanlarının ilçelere göre dağılımı 2023 Yılı TÜİK verilerine göre düzenlenerek aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 36. İlçelere Göre Canlı Büyükbaş Hayvan Varlığı

İlçe	Sığır (Kültür)	Sığır (Melez)	Sığır (Yerli)	Manda	Büyükbaş Toplam
Çerkezköy	1.825	1.441	56	85	3.407
Çorlu	2.326	1.678	1	7	4.012
Ergene	5.437	1.731	0	14	7.182
Hayrabolu	19.910	667	0	33	20.610
Kapaklı	6.023	518	38	185	6.764
Malkara	46.443	1.765	138	212	48.558
M.Ereğlisi	2.593	1.107	0	0	3.700
Muratlı	9.660	907	3	29	10.599
Saray	7.447	3.726	0	852	12.025
Süleymanpaşa	14.082	4.324	4	174	18.584
Şarköy	4.948	997	703	0	6.648
Toplam	120.694	18.861	943	1.591	142.089

Tablo 37. İlçelere Göre Canlı Küçükbaş Varlığı

İlçe	Merinos Koyun	Yerli ve Diğer Koyunlar	Kıl Keçi ve Diğer Keçiler	Küçükbaş Toplam
Çerkezköy	4.091	9.012	973	14.076
Çorlu	1.156	11.772	467	13.395
Ergene	2.118	21.033	675	23.826
Hayrabolu	15.421	26.147	4.169	45.737
Kapaklı	889	12.178	758	13.825
Malkara	55.374	7.020	13.518	75.912
M.Ereğlisi	2.651	7.395	595	10.641
Muratlı	2.041	18.385	711	21.137
Saray	6.024	16.417	1.647	24.088
Süleymanpaşa	7.061	45.575	7.786	60.422
Şarköy	18.179	1.037	17.308	36.524
Toplam	115.005	175.971	48.607	339.583

Tablo 38. İlçelere Göre Diğer Hayvan Varlığı

İlçe	At	Eşek	Katır
Çerkezköy	42	0	0
Çorlu	48	5	0
Ergene	8	0	0
Hayrabolu	37	2	0
Kapaklı	276	3	0
Malkara	45	26	0
M.Ereğlisi	30	4	0
Muratlı	5	0	0
Saray	154	0	0
Süleymanpaşa	38	0	0
Şarköy	140	146	13
Toplam	823	186	13

Tablo 39. İlçelere Göre Arıcılık Varlığı

İlçe Adı	Yeni Kovan	Eski Kovan	Toplam Kovan Sayısı	Balmumu (Ton)	Bal (Ton)
Çerkezköy	0	3.305	3.305	16,305	0,274
Çorlu	0	2.766	2.766	45,639	1,000
Ergene	0	3.488	3.488	30,100	0,608
Hayrabolu	0	5.857	5.857	100,00	1,750
Kapaklı	0	2.796	2.796	33,552	0,195
Malkara	210	11.120	11.330	105,650	1,350
M.Ereğlisi	0	2.259	2.259	13,490	0,430
Muratlı	10	5.556	5.566	56,784	1,041
Saray	140	9.183	9.323	76,270	1,364
Süleymanpaşa	30	13.400	13.430	130,00	2,500
Şarköy	40	3.500	3.540	59,450	1,630
Toplam	430	63.230	63.660	667,24	12,14

Tablo 40. İlçelere Göre Kümes Hayvan Varlığı

İlçe Adı	Hindi	Kaz	Ördek	Yumurtacı Tavuk
Çerkezköy	120	195	75	2.750
Çorlu	76	235	277	65.455
Ergene	199	388	367	2.387
Hayrabolu	500	500	400	4.000
Kapaklı	360	550	287	8.350
Malkara	1.800	1.800	400	25.600
M.Ereğlisi	250	500	240	44.600
Muratlı	0	0	0	113.352
Saray	1.500	1.200	440	31.700
Süleymanpaşa	10.676	1.207	1.412	38.495
Şarköy	305	184	652	8.370
Toplam	15.786	6.759	4.550	345.059

3.2. İLİMİZDE BÜYÜKBAŞ İŞLETME BİLGİLERİ

İlimizde büyükbaş işletme sayısı 7.348 olup, 1-5 hayvana sahip işletme sayısı %30,58 ile en yüksek orandadır.

Tablo 41. Büyükbaş İşletme Kapasiteleri

Kapasite	İşletme Sayısı	Oranı (%)
1-5	2.247	30,58
6-10	1.563	21,27
11-20	1.657	22,55
21-50	1.394	18,98
51-100	366	4,98
101-200	93	1,27
201-500	23	0,31
500+	5	0,07
Toplam	7348	100,00

3.3. HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ

2023 yılı hayvansal üretimine, destekleme kapsamında toplam 148.957.241 TL ödeme yapılmıştır. Yapılan desteklerin detayları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 42. Hayvansal Üretim Desteklemeleri (2022 Üretimine Verilen Destek)

Konusu	İşletme Sayısı	Baş/Litre/Ton/Kovan	Destekleme Tutarı (TL)
Çiğ Süt Desteklemesi	5.577	187.013.860,75	88.424.235
Anaç Koyun-Keçi Desteklemesi	2.112	182.583	18.258.300
Süt Analiz Desteği	3.009	68.791.199,59	2.307.578
Onaylı Süt İşletmesi Desteklemesi	1		1.402.200
Buzağı Desteklemesi	4.242	44.739	22.087.376
Besilik Erkek Sığır Desteklemesi	0	0	0
Ari İşletme Desteklemesi	13		10.378.200
Arı Koloni Desteklemesi	897	57.470	3.307.400
Malak Desteklemesi	24	223	223.000
Manda Desteği	27	650	650.000
Sürü Yöneticisi Desteği (Çoban)	62		1.860.000
Atık Desteği	1		18.000
Küpe Uygulama Desteği	1		40.872
Anaç Tiftik Keçisi İlave Desteklemesi	1	2	80
Toplam			148.957.241

3.4. KORUYUCU MÜCADELE (PROGRAMLI AŞILAMA) ÇALIŞMALARI

İlimiz programlı aşılama çalışmaları kapsamında İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerimize göre, programlanan ve gerçekleşen aşılama sayıları aşağıdaki tablolardadır.

Tablo 43. Programlı Aşılama Çalışmaları

Hastalık ve Aşı Adı	2023 Yılında	
	Aşılanması Programlanan Hayvan Sayısı	Aşılanan Hayvan Sayısı
Küçükbaş Şap (İlkbahar)	279.000	268.834
Büyükbaş Şap (İlkbahar)	144.875	265.715
Koyun Keçi Çiçek	279.000	227.230
Kuduz (Kedi-köpek)	18.200	14.484
Brucella Melitensis (K.Baş)	279.000	102.187
Brucella Abortus (B.Baş)	39.360	26.962
Nod.Ekz. (LSD)	144.875	131.368
Koyun Keçi Vebası (PPR)	0	1.920
Sağlık Taraması	1.236.750	1.219.563

3.5. HASTALIK ÇIKIŞLARI

2023 yılında Sığır Tüberkülozu ile alakalı 18 tane hastalık onayı verilmiş, 9 tane mihrak söndürülmüştür. 9 tane onaylı mihrak bulunmaktadır. Koyun Keçi Brucellozu, 2 tane hastalık onayı verilmiş, 2'si de söndürülmüştür. Bunun haricinde 1 Mavidil, 1 Koyun Keçi Vebası ve 1 Sığır Brusella hastalığı onaylanmış gerekli tedbirler alınarak takip edilmiş ve akabinde söndürülmüştür.

3.6. HASTALIKTAN ARI İŞLETMELER

İlimizde Hastalıktan Ari İşletme Sayısı 15'tir. Sertifikalar 1 yıl geçerlidir.

3.7. VETERİNER KLİNİĞİ

İlimizde 128 adet veteriner kliniği ile 47 adet ev ve süs hayvanları satış yeri bulunmaktadır.

3.8. SUNİ TOHURLAMA ÇALIŞMALARI

İlimizde suni tohumlama çalışmalarında; 115 Veteriner Hekim ve 10 Veteriner Sağlık Teknisyeni olmak üzere toplam 125 suni tohumlama uygulayıcısı bulunmaktadır.

Tablo 45. Yıllar İtibarıyla Tohumlama Sayıları

Yıllar	Tohumlanan Sığır Sayısı
2019	42.265
2020	40.452
2021	31.094
2022	30.034
2023	56.723

3.9. MEZBAHANE DURUMU

İlin toplam günlük kurulu kapasitesi; 425 büyükbaş ve 490 küçükbaşdır. İlimizde sadece Çorlu ve Hayrabolu İlçemizde hayvan pazarı bulunmaktadır.

İlimiz merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren 6 adet mezbananın mevzuat çerçevesinde, görevli veteriner hekimlerce denetimleri yapılmakta ve resmi veteriner hekim görevlendirilmektedir. İlde kesimi yapılan hayvanlardan elde edilen hesaplanmış et üretimi 7.668 Ton'dur.

3.10. SAFKAN ATLAR İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

İlimizde 32 adet at çiftliği bulunmaktadır. Bu çiftliklerdeki at (Safkan İngiliz ve Arap Atı) sayısı yılın farklı dönemlerinde 500 ila 700 arasında değişkenlik göstermektedir. Safkan atlarla ilgili iş ve işlemler "Safkan Arap ve İngiliz Atlarının Soy Kütüğü, Kayıtları, İthalat ve İhracatı Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde yürütülmektedir.

3.10.1. Safkan Arap ve İngiliz Atları Tescil İşlemleri

2023 yılında ilimiz sınırları içerisinde doğmuş ve sahipleri tarafından İl Müdürlüğümüze müracaatları yapılmış 238 adet safkan İngiliz ve safkan Arap taylarının tespiti, DNA analizi için kan alımı, mikroçip takılması, eşkal tespiti, eşkal muayene-İl At İslah Komisyon Kararlarının alınması işlemleri yapılmış ve neticesinde taylara ait pedigrî düzenlenmesi için gerekli evraklar Bakanlık ilgili birimlerine gönderilmiştir.

İlimiz sınırları içerisinde bulunan 32 haradan toplam 313 atın kan alım işlemleri yapılmış olup, damızlık muayeneleri için Etlik Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü'ne gönderilmiştir. Ayrıca 23 atın ithalat işlemleri yapılmış, yıl içerisinde 102 at için ilk damızlık belgeleri düzenlenmiştir.

3.11. İHRACAT

2023 yılı içinde İlimizden gerçekleştirilen canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ihracat miktarları aşağıdaki tablodadır.

Tablo 46. İhracat Miktarları

Canlı Hayvan	Ev ve Süs Hayvanı (Adet)	148
Hayvansal Ürünler	Balıkçılık ve Su Ürünleri (Kg)	2.517.164,35
	Süt ve Süt Ürünleri (Kg)	25.955.532,54
	Sofralık Yumurta ve Ürünleri (Kg)	271.129,76
	Kanatlı Eti ve Ürünleri (Kg)	25.037,65
	Diğer (Kompozit) (Kg)	136.691,73
	Yün (Kg)	307.228
	Diğer Hayvansal Yan Ürünler (Lt)	113.536,50

3.12. ULUSAL KALINTI İZLEME PLANI

Ulusal Kalıntı İzleme Planı, hayvan türlerine göre belirlenen madde ve ürün grupları ile bu maddelerin kalıntılarının varlığının tespiti için alınacak önlemleri içerir.

Ulusal Kalıntı İzleme Planı, kanatlı hayvan etleri ile kırmızı eti, su ürünleri-yetiştiricilik ürünlerini, çiğ süt, yumurta ve balı kapsar.

Bu çerçevede İlimizden 2023 yılı içerisinde 17 adet çiğ inek sütü, 1 adet diğer süt, 90 adet büyükbaş hayvan kas numunesi, 42 adet küçükbaş hayvan numunesi alınarak ilgili laboratuvarlara gönderilmiştir.

4. GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

4.1. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

Gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzeme üreten işyerlerinin denetim ve kontrolüne ilişkin faaliyetler aşağıdadır.

Tablo 47. Kontrol Görevlileri Tablosu

Ünvanı	Ziraat Mühendisi	Veteriner Hekim	Gıda Mühendisi	Su Ürünleri Mühendisi	Toplam
Gıda Kontrol	33	23	26	1	83
Yem Kontrol	4	2	-	-	6

Tablo 48. Gıda Kayıt ve Onay İşlemleri

Kayıt Belgesi İşlemleri (Adet)	Üretim Yeri	106
	Satış ve Toplu Tüketim	892
Onay Belgesi İşlemleri (Adet)		19
Toplam (Adet)		1.017

Yerinde üretim yapılmayan, hazır yemek ve tabldot üretim işletmelerinden hizmet alan ve kayda tabi olmayan fabrika yemekhaneleri işletme ve denetim sayılarına dahil edilmiştir.

Tablo 49. Gıda Denetim Sonuçları

İlçe Adı	Kontrol Görevlisi Sayısı	Toplam İşletme Sayısı	Toplam Denetim Sayısı
Çerkezköy	7	1.274	1.609
Çorlu	11	1.816	2.460
Ergene	3	769	1.026
Hayrabolu	2	562	840
Kapaklı	9	715	1.393
Malkara	5	974	1.257
Marmaraereğlisi	5	385	739
Muratlı	6	271	413
Saray	4	547	665
Süleymanpaşa	8	1.682	2.472
Şarköy	2	641	388
İlçeler Toplamı	62	9.636	13.262
Gıda ve Yem Şb. Md.	21	460	1.043
Genel Toplam	83	10.096	14.305

Denetim ve numune sonuçları gıda mevzuatına uygun bulunmayan işletmelere 173 adet İdari Para Cezası Kararı uygulanmıştır. Toplam 4.208.625 TL ceza kesilmiştir.

Tablo 50. Gıda Denetim ve Kontrolleri

Sektörün Adı	İşletme Sayısı	Denetim Sayısı	Denetim %leri	İdari Para Cezası	Savcılık Sayısı	Faal. Men
Gıda ve Gıdayla Temas Eden Madde ve Malzeme Üretim Yeri	1.183	2.175	184	51	0	-
Onaya Tabi Gıda İşletmeleri	454	766	173	9	-	-
Gıda Dışı Faaliyet	30	32	107	-	-	-
Birincil Üretim	66	7	11	-	-	-
Gıda Satış Noktası	4.287	5.777	135	78	-	3
Toplu Tüketim Yerleri	4.076	5.548	136	35	-	-
Toplam	10.096	14.305	142	173	0	3

5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu kapsamında, 1 adet yem işletmesi hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

Tablo 51. Gıda Üretim Yerleri Denetimlerinin Sektörel Bazda Dağılımları

Faaliyet Konusu	Faaliyet Kolu	İşletme Sayısı	Denetim Sayısı
Çiğ Süt ve Süt Ürünleri İşleme Tesisleri	Onay	34	137
Et ve Et Ürünleri İşletme Tesisleri	Onay	28	94
Yumurta Paketleyen Tesis	Onay	11	33
Süt Toplama Merkezi	Onay	373	483
Mezat Salonu/Su Ürünleri Hali	Onay	1	2
Genel Faaliyet Gösteren İşletmeler	Onay	7	17
Toplam Onaylı İşletmeler		454	766
Ekmek ve Ekmek Çeşitleri Üretimi	Kayıt	300	580
Pastacılık Ürünleri (Pasta, Börek, Sütlü Tatlı vb.) Unlu Mamuller Üretimi	Kayıt	490	788
Hazır Yemek Tabldot Yemek Üretimi	Kayıt	82	342
Alkollü İçki Üretimi	Kayıt	39	34
Alkolsüz İçecek Üretimi	Kayıt	9	21
Gıda İle Temas Eden Madde ve Malzeme Üretimi	Kayıt	66	70
Un Üretimi	Kayıt	25	98
Sıvı ve Katı Bitkisel Yağ Üretimi, Zeytinyağı Dolumu ve Yağhaneler	Kayıt	24	45
Fermente ve Salamura Ürün Üretimi	Kayıt	14	23
Takviye Edici Gıda Üretimi	Kayıt	6	6
Gıda İşlmesi Yapan İşyeri	Kayıt	1	1
Şuruplu Tatlılar-Şekerleme, Tahin-Helva-Pekmez Üretimi	Kayıt	22	35
Kuruyemiş İşleme-Hububat Bakliyat Paketleme	Kayıt	8	11
Meyve Sebze İşleme/Meyve Sebze Paketleme	Kayıt	22	33
Bal Paketleme	Kayıt	2	4
Diğer Gıda Üreten İşyerleri	Kayıt	73	84
Toplam Kayıtlı Üretim İşletmesi		1.183	2.175

Tablo 52. Denetimlerde Alınan Numunelerin Nihai Sonuçları ve Dağılımları

Alınan Numune Sayısı	Olumlu	Olumsuz	Red	Sonuçlanmadı	Toplam
Alo 174 Denetimi	32	5	0	0	37
Bakanlık /İl Yıllık Numune Alma Planı	206	16	15	0	237
UKİP	9	0	0	0	9
Diğer	98	13	18	0	129
Riske Dayalı (Rutin) Denetim	11	3	1	0	15
Cimer Denetimi	2	2	0	0	4
İhracattan Geri Dönen Ürün Denetimi	17	0	0	0	17
AB Kuru Meyve İhracat Denetimi	17	0	0	0	17
İhracat Denetim Numune Sayısı	122	1	1	0	124
İthalat Denetim Numune Sayısı	801	4	0	0	805
İzlenebilirlik	0	0	0	0	0
Yem	90	4	3	0	97
Toplam	1.405	48	38	0	1.491

4.2. GIDA VE YEM İTHALAT VE İHRACAT DENETİMLERİ

4.2.1. İthalat Denetimleri

Tablo 53. Gıda İthalat Miktarları

Ürünler	Miktarı	Birimi
Buğday	2.033.161	Ton
Yağlık Ayçiçeği Tohumu	245.827	Ton
Ayçiçek Yağı (Ham)	212.166	Ton
Şekerli Mamuller	22	Ton
Mısır	92.095	Ton
Bitkisel Yağ	5.188	Ton
Diğer Gıda	120.803	Ton
Kahve	22	Ton
Un Çeşitleri	37	Ton
Meyve-Sebze İşleme	40	Ton
Ceviz+Avakado	444	Ton
Pastacılık Ürünleri	1.024	Ton
Katkı maddeleri	8.838	Ton
Alkolsüz içecek	14.854	Litre
Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler*	980.420.383	Adet
Toplam	2.734.521	Ton

* Tablo 55'te ayrıntıları verilmiştir.

Tablo 54. İthal Edilen Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler

Ürünler	Miktarı	Birimi
Ahşap Esaslı	899.255.060	Adet
Cam Esaslı	81.010.311	Adet
Kağıt Esaslı (Kuşe Kağıt, Karton vs.)	148.750	Kg
Metal Esaslı (Teneke, Alimin. Folyo vs.)	6262	Adet

Tablo 55. Yem İthalat Miktarları

Ürünler	Miktarı	Birimi
Mısır (Yem)	19.530	Ton
Arpa (Yem)	30.783	Ton
Buğday Kepeği (Yem)	780	Ton
Süs Kuş Yemi	4.274	Ton
Mısır (DDGS)	373	Ton
Perilla Tohumu	10	Ton
Kenevir Tohumu	82	Ton
Ayçiçek Tohumu Kabukları	8.030	Ton
Toplam	63.862	Ton

İthalat Ürün Bildirimi

Onaylanan : 1.266 adet
Red Edilen : 9 adet

Fiili İthalat Sayısı

Onaylanan : 2.673 adet
Red Edilen : 4 adet

İthalat Numune Sayısı : 805 adet

Yem İthalat Ürün Bildirimi

Onaylanan : 395 adet
Red Edilen : 0 adet

Yem İthalat Sevkiyat Bildirimi

Onaylanan : 35 adet
Red Edilen : -

Yem İthalat Numune Sayısı: 34 adet

2023 Yılında Gıda Amaçlı ithal edilip, Gıda Mevzuatı ve Türk Gıda Kodeksine uygun olmadığından Yem Sektörüne döndürülen 1 ithalat işlemi ve 4 adet ret işlemi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 56. 2023 Yılında Gıda Amaçlı İthalatına İzin Verilmeyen Ürünler

Ürünler	Miktarı
Buğday	3.039.420 Kg
Kolza Tohumu	3.207.840 Kg
Tahıl Un Karışımı	2.350 Lt
Pastacılık Ürünü	20.198.16 Lt

4.2.2. İhracat Denetimleri

2023 yılında 17 adet gıda ürünü (178.265 kg) ihracattan geri dönmüştür.

Tablo 57. 2023 Yılında Düzenlenen İhracat Sertifikaları (adet)

Gıda Güvenliği Sağlık Sertifikası	4.900
Doğa Mantarı Sağlık ve Model Sertifikası	577
AB Kuru Meyve Model Sertifikası	17
Rusya Federasyonu Yaş Meyve Sertifikası	2
Serbest Satış Sertifikası	71
Yem Sağlık Sertifikası ve Ön İzin Belgesi	10
Toplam	5.577

Tablo 58. İhracat Ürünleri Miktarı

Ürün Adı	Miktar (Ton)
Alkollü İçecekler	12,4
Alkolsüz İçecekler	25,8
Aromalar ve Gıda Katkı Maddeleri	2.038,2
Baharatlar, Çeşni Vericiler ve Soslar	300,1
Bitkisel Yağlar ve Margarin	25.051,5
Çikolata ve Kakao Ürünleri	99,4
Gıda İle Tem. Eden Madde ve Malzemeler	165
Hazır Yemek	746,6
Kuruyemiş ve Çerezler	5.252,8
Meyve ve Sebze	2.339,3
Pastacılık Ürünleri ve Tatlılar	1.277
Yenilebilir buzlar	1.697,2
Şekerli Mamuller	4.126,7
Tahıl, Un ve Unlu Mamuller	806.582,4
Tasnif Dışı Gıdalar (Sakız, Mantar vs.)	1.443,8
Toplam	851.158,2

Tablo 59. Yem İhracat Ürünleri Miktarı

Ürün Adı	Miktar (Ton)
Arı Yemi	3,280
Süs Kuş Yemi	125,270
Arpa	10.000,000
Buğday Kepeği	1.504,000
Ayçiçek Tohumu Küşpesi	1.100,000
Toplam	12.732,550

4.3. ALO 174 GIDA HATTI

Tablo 60. Alo 174 Gıda Hattına Gelen Başvuruların Ürün Bazında Dağılımları

Başvuru Türü	Toplam	İPC	Savcılık	Faaliyetten Men
Alkolsüz İçecekler	15	1	0	0
Arıcılık Ürünleri	1	0	0	0
Baharatlar, Çeşni Vericiler ve Soslar	2	0	0	0
Baklagiller	3	0	0	0
Balık ve Diğer Su Ürünleri	12	2	0	0
Bitki, Çay ve Kahve Ürünleri	6	0	0	0
Bitkisel Yağ ve Margarin	12	1	0	0
Çikolata ve Kakao Ürünleri	14	0	0	0
Denetim Memnuniyetsizliği	14	1	0	0
Et ve Et Ürünleri	169	13	1	0
Gıda Dışı Konular	59	9	1	0
Hazır Yemek ve Yemek Fabrikası (Tabldot)	38	2	1	0
Hijyen Yetersizliği	168	9	0	0
Kuruyemiş ve Çerezler	12	0	0	0
Meyve ve Sebze İşleme	25	1	0	0
Özel Beslenme Amaçlı Gıdalar	6	0	0	0
Pastacılık Ürünleri ve Tatlılar	60	0	0	0
Süt ve Süt Ürünleri	105	11	0	0
Şekerli Mamuller	8	0	0	0
Tahıl, Un ve Unlu Mamuller	136	5	0	0
Tasnif Dışı Gıdalar	1	0	0	0
Yumurta ve Yumurta Ürünleri	19	1	0	0
Toplam	885	56	3	0

Tablo 61. Alo 174 Gıda Hattına Gelen Başvuruların Konu Bazında Dağılımları (adet)

İhbar ve Şikayet	820
Gıda Kaynaklı Vaka/Salgın	41
Bilgi Alma	-
Diğer	-
Mükerrer Kayıt	-
Toplam	861

4.4. GIDA ZEHİRLENMESİ DENETİMLERİ

2023 yılı içerisinde Müdürlüğümüze gelen gıda kaynaklı hastalık ihbarlarından 33 tanesi Gıda Kaynaklı Enfeksiyon ve Zehirlenmelere ilişkin Resmi Kontrol Prosedürü kapsamında değerlendirilerek gerekli kontrol ve denetimler yapılmıştır. Denetimler sonucu zehirlenmeye konu gıda ürünlerinden alınan numuneler Gıda Kontrol Laboratuvarında muayene ve analiz ettirilmiştir. Muayene ve analiz raporları değerlendirilerek Cumhuriyet Başsavcılıklarına iletilmiştir.

4.5. CİMER DENETİMLERİ

2023 yılında İlimizde 117 adet CİMER denetiminde, 13 adet işletmeye toplamda 243.989 TL İdari Para Cezası Kararı uygulanmıştır.

4.6. YEM DENETİM VE KONTROL HİZMETLERİ

2023 yılında Yem Denetim Ekibince yapılan denetimler sonucu toplam 4 adet 159.183 TL İdari Para Cezası uygulanmıştır.

Tablo 62. 2023 Yem İşletme Denetimleri

Belge Cinsi	Yem İşletmesi Çeşidi	İşletme Sayısı	Yurtiçi Denetim Sayısı	Yurtiçi Numune Sayısı	İthalat Denetim Sayısı
5996 Sayılı Kanun Kapsamında Kayda Tabi Yem İşletmeleri	Yem Hammaddesi İşleyen İşletmeler	9	9	0	0
	Bitkisel Orijinli Sanayi Yan Ürünü Üreten İşletmeler	28	36	10	1
	Ev ve Süs Hayvanları Yemi Satan Yerler	6	6	0	0
	Kayda Tabi Karma Yem Üreten İşletme	6	42	11	16
	Kayda Tabi Kendi Yemini Yapan Çiftlik	10	24	9	0
	Kayda Tabi Perakende Yem Satış ve Depolama Yerleri	157	166	14	0
	Kayda Tabi Tesisinde Ürün Bulundurmadan Satan İşletmeler	31	3	0	0
	Yem Ham Madde Tedarikçileri	14	12	0	6
	Yem İthalatçıları	3	3	0	12
Toplam		264	301	44	35
5996 Sayılı Kanun Kapsamında Onaya Tabi Yem İşletmeleri	Onaya Tabi Karma Yem Üreten İşletme	8	26	30	0
	Onaya Tabi Perakende Yem Satış ve Depolama Yerleri	94	148	14	0
	Rendering (Hayvansal Yan Ürün), Et-Kemik Unu Üreten Yem İşletmesi	1	3	2	0
	Toplam	103	177	46	0
Genel Toplam		367	478	90	35

4.7. TÜTÜN VE ALKOL İLE İLGİLİ İŞLEMLER

Tablo 63. Tütün ve Alkol ile İlgili İşlemler

Yapılan İşlem	Miktar (Adet)
Tütün ve Alkol Satış Belgesi	721
Ekspertiz Raporu	115
Değerlendirme Raporu	20

4.8. ŞEKER PIYASASI İZLEME VE DENETİM

Şeker ticareti yapan ve/veya şekeri girdi olarak imalatlarında kullanan firmaların, depo ve üretim alanlarında bulunan kristal şeker ve nişasta bazlı şeker ürünlerine yerinde inceleme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

4.9. EĞİTİM VE TOPLANTILAR

2023 yılında 1 Haziran Dünya Süt Günü ve 16 Ekim Dünya Gıda Günü çeşitli etkinlikler ile kutlandı.

İl Müdürlüğümüz toplantı ve brifing salonlarında 2023 yılında gıda ve yem ile ilgili olarak toplam 4 eğitim ve toplantı gerçekleştirildi.

Bakanlığımız 2018-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Okullarda gıda güvenilirliğine yönelik uygulamaları geliştirmek" hedefi doğrultusunda, Milli Eğitim Bakanlığı ile koordineli bir şekilde 2023 yılında İlimiz genelinde ilköğretim veya ortaöğretimde öğrenim gören 2.475 öğrenci ve 262 kantin görevlisine "*Gıdanı koru, gıda güvenilirliği ve israfı*" konulu eğitim gerçekleştirildi. 2024 yılında da eğitimlere devam edilecektir.

Gıda ve yem ihracatımızın artırılması amacıyla üretim ve depolama yapan iş yerlerinde denetim sayılarımız artırıldı.

Bakanlığımız ve FAO işbirliği ile "GIDANI KORU KAMPANYASI" ve FAO'nun "Sıfır Atık Sıfır Açlık: Gıda Kayıplarını ve İsrafını Azaltmak için Destek Projesi" çerçevesinde gerekli çalışmalar yapıldı. Okullarda gıda güvenliği ve gıda israfının önlenmesi konularında denetimlerimize ve eğitimlerimize devam edilmiştir. Gıda arzının sağlıklı yapılması ve tüketicinin de sağlıklı gıdaya ulaşabilmesi amacıyla birincil ürünlerin de kontrolü yapılmaktadır.

Hayvan beslemede kullanılan karma yem, yem katkı, premiks, hayvansal yan ürün, asit yağlar ve sanayi yan ürünlerinin kontrolü yapılarak mikotoksinlerin, antibiyotik, antikoksidiyel, GDO, ağır metaller, üre, tür tayini, mikrobiyoloji ve etikete uygunluk amacıyla numuneler alınmaktadır. Ekmek israfı yanında diğer gıda maddelerinin de kayıp ve israfının en aza indirilmesi amacıyla eğitimlerimiz ve bilgilendirme çalışmalarımız devam etmektedir.

5. TARIMSAL ALTYAPI VE ARAZI DEĞERLENDİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

5.1. TARIM ARAZİLERİNİN KORUNMASI VE KULLANILMASI

Tarım sektörü ülke ekonomilerine, işgücünde, üretimde, toplum beslenmesinde ve sanayiye kaynak temininde önemli görevler üstlenir. Hızla artan dünya ve Türkiye nüfusunun gıda talebini karşılama zorunluluğu, tarımın stratejik öneminin giderek artırmaktadır. Toprak, tarım sektörü için vazgeçilmez bir üretim faktörü olduğu kadar sanayi ve kentleşme için de aynı derecede önem taşımaktadır. Bu nedenle topraklarımızın korunması ve amaca uygun kullanılması üzerinde durulmalıdır.

İlimiz tarım arazilerin tamamına yakını I., II. ve III. Sınıf arazilerden oluşmaktadır. Daha da önemlisi III. sınıf arazilerin de büyük bir kısmı tarımsal üretim sınıfı olarak Özel Ürün Arazisi sınıfında yer almakta, bu da ilimizin tarım potansiyelini net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Amacı “Toprağın korunması, geliştirilmesi, tarım arazilerinin sınıflandırılması, asgari tarımsal arazi ve yeter gelirlili tarımsal arazilerin asgari büyüklüklerinin belirlenmesi ve bölünmelerinin önlenmesi, tarımsal arazi ve yeter gelirlili tarımsal arazilerin çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak planlı kullanımını sağlayacak usul ve esasları belirlemek” olan 5403 sayılı “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu” 19.07.2005 tarih ve 25880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5.2. İL TOPRAK KORUMA KURULU TEŞEKKÜLÜ VE GÖREVLERİ

Her ilde Valinin başkanlığında aşağıdaki tabloda yer alan yetkili ve temsilcilerden Toprak Koruma Kurulu oluşturulur. İl Toprak Koruma Kurulunun görevleri 5403 sayılı Kanunda;

a- Arazi kullanılan tüm faaliyetlerde, arazinin korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılmasına yönelik inceleme, değerlendirme ve izleme yapmak, ortaya çıkan olumsuzlukları belirlemek, toprak korumayı ve bununla ilgili sorunları giderici önlemleri almak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak için görüş oluşturmak,

b- Arazi kullanımını gerektiren tüm girişimleri yönlendirmek üzere, yerel plân veya projelerin uygulanması amacıyla takibini yapmak,

c- Toprak koruma önlemlerinin yerine getirilmesi sürecini yerel ölçekte izlemek, değerlendirmek ve çözümleyici öneriler geliştirmek, hazırlanacak toprak koruma ve arazi kullanım plânları doğrultusunda, yerel ölçekli yıllık iş programları için görüş oluşturmak ve uygulamaya konulmasının takibini yapmak,

ç- Ülkesel, bölgesel veya yerel ölçekli yapılan plânlar arasındaki uyumu denetlemek,

d- Kanunda yer alan konularla ilgili başvuruları almak ve ilgililere aktarmak,

e- Kanunla verilen diğer görevleri yapmak, olarak tarif edilmiştir.

Tablo 64. İl Toprak Koruma Kurulu Başkan ve Üyeleri

1	Vali (Başkan)
2	Tarım ve Orman İl Müdürü (Bşk. Yrd.)
3	Defterdar (Üye)
4	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürü (Üye)
5	Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Temsilcisi (Üye)
6	Üniversite Temsilcisi (Üye)
7	Tema Temsilcisi (Üye)
8	Ziraat Odası Temsilcisi (Üye)
9	Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı (Üye)

Sekreteryası ve teknik çalışmaları Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğümüzce yürütülen İl Toprak Koruma Kurulu rutin toplantı tarihi her ayın ilk salı günüdür. İlk toplantısını 01.03.2006 tarihinde yapmış olan Kurulumuz, 2023 yılsonu itibariyle 121. toplantısını gerçekleştirmiştir. Bu toplantılarda 1.159 gündem maddesi görüşülerek karara bağlanmıştır.

2023 yılında gerçekleştirilen toplantı sayısı 9 olup, 110 gündem maddesi görüşülerek karara bağlanmıştır.

5.3. TARIM ARAZİLERİNİN AMAÇ DIŞI KULLANIMI (MADDE 13)

Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri tarımsal üretim amacı dışında kullanılamaz. Ancak, alternatif alan bulunmaması ve Kurulun uygun görmesi şartıyla;

Savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar,

Doğal afet sonrası ortaya çıkan geçici yerleşim yeri ihtiyacı,

Petrol ve doğal gaz arama ve işletme faaliyetleri,

İlgili bakanlık tarafından kamu yararı kararı alınmış madencilik faaliyetleri,

Bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış plân ve yatırımlar,

Kamu yararı gözetilerek yol altyapı ve üstyapısı faaliyetlerinde bulunacak yatırımlar,

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun talebi üzerine 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kullanımı ile ilgili yatırımları,

Jeotermal kaynaklı teknolojik sera yatırımları, için bu arazilerin amaç dışı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile Bakanlık tarafından izin verilebilmektedir.

Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri dışında kalan tarım arazileri; toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile valilikler tarafından tarım dışı kullanımlara tahsis edilebilir.

Tarımsal amaçlı yapılar için, projesine uyulması şartıyla ihtiyaç duyulan miktarda her sınıf ve özellikteki tarım arazisi valilik izni ile kullanılır.

Petrol ve doğalgaz arama işletme faaliyetleri ile madencilik faaliyetleri kapsamında izin alan işletmeciler, faaliyetlerini çevre ve tarım arazilerine zarar vermeyecek şekilde yürütmekle ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vasfına getirmekle yükümlüdürler.

Bu madde kapsamında valiliklerce verilen kararlara yapılan itirazlar, Bakanlık tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.

5.4. TARIM ARAZİLERİNİN AMAÇ DIŞI KULLANIMI (MADDE 14)

Büyük ovalarda bulunan tarım arazileri hiçbir surette amacı dışında kullanılamaz. Ancak alternatif alan bulunmaması, kurul veya kurullarca uygun görüş bildirilmesi şartıyla;

a) Tarımsal amaçlı yapılar,

b) Bakanlık ve talebin ilgili olduğu Bakanlıkça ortaklaşa kamu yararı kararı alınmış faaliyetler,

İçin tarım dışı kullanımlara Bakanlıkça izin verilebilir.

5.4.1. Tekirdağ Ovası Çalışmaları

Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü yazısı gereği, 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 14. Maddesi kapsamında tarım potansiyeli yüksek büyük ovaların belirlenmesi ve korunması çalışmaları kapsamında, AKK, STATİP, Çevre Düzen Planı ve Ekim Alan Çalışması verileri CBS ortamında analiz edilmiş sonucunda İlimiz geneli ova çalışması tamamlanmıştır.

İlimizin sınırları içinde belirlenen yaklaşık 3.032.690 dekar büyüklüğü olan "Tekirdağ Ovası" taslağının sınırları İl Toprak Koruma Kurulu'na onaylanmış olup, 02.06.2017 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile Tekirdağ İlinde 14 Büyük Ova koruma alanı ilan edilmiştir.

Büyük ova koruma alanı içerisinde kalan yerler ile ilgili başvurular 5403 sayılı Kanununun 14. Maddesi kapsamında değerlendirilmekte olup, nihai izin Bakanlıkça verilmektedir.

5.5. TARIMSAL AMAÇLI YAPILAR

Tarımsal amaçlı yapılar; 5403 sayılı Kanun'un 3. Maddesinin (k) bendinde, "Toprak koruma ve sulamaya yönelik altyapı tesisleri, entegre nitelikte olmayan hayvancılık ve su ürünleri üretim ve muhafaza tesisleri ile zorunlu olarak tesis edilmesi gerekli olan müştemilatı, mandıra, üreticinin bitkisel üretime bağlı olarak elde ettiği ürünü için ihtiyaç duyacağı yeterli boyut ve hacimde depolar, un değirmeni, tarım alet ve makinelerinin muhafazasında kullanılan sundurma ve çiftlik atölyeleri, seralar, tarımsal işletmede üretilen ürünün özelliği itibarıyla hasattan sonra iki saat içinde işlenmediği takdirde ürünün kalite ve besin değeri kaybolması söz konusu ise bu ürünlerin işlenmesi için kurulan tesisler ile Bakanlık tarafından tarımsal amaçlı olduğu kabul edilen entegre nitelikte olmayan diğer tesisler" olarak belirtilmiştir.

Bu kapsamda yapılan tarımsal amaçlı yapı başvuruları ilgili mevzuatları gereği değerlendirilerek Valilikçe veya büyük ova koruma alanında ise Bakanlıkça izinlendirilebilmektedir.
5403 sayılı Kanun kapsamında yapılan başvurulara ait tablo aşağıdadır.

Tablo 65. Tarım Arazilerinin Değerlendirilmesi, Korunması ve Kullanılması ile İlgili Başvuruların Alansal Dağılımı

Yıllar	Başvuru Sayısı	İzin Verilen (Da)					İzin Verilmeyen (Da)	İrtifa Hakkı Verilen (Da)	Kanun Kapsamı Dışında Bulunan (Da)	Tarımsal Yapılar (Da)	Genel Toplam (Da)
		MT	TA	OT	DT	Toplam (Da)					
		KMT	KTA	KOT							
2005 *	8	-	19	-	-	19	525	-	1	-	545
2006	41	33	1.525	5	-	1.563	109	165	144	-	1.981
2007	83	622	69	2	-	693	1.322	-	130	-	2.145
2008	78	27	77	41	-	145	4.552	925	4.786	-	10.408
2009	54	14	29	8	1	52	538	282	1.628	-	2.500
2010	107	151	44	342	-	537	210	-	641	95	1.483
2011	144	493	113	770	-	1.376	199	32	1.641	175	3.423
2012	176	619	327	422	-	1.368	10.733	-	44.967	123	57.191
2013	116	1.019	788	8.656	-	10.463	6.853	500	30.366	76	48.258
2014	134	359	-	314	2	675	5.595	6.655	8.450	50	21.425
2015	258	545	24	490	3	1.062	480	603	1.460	59	3.664
2016	257	192	69	115	1	376	723	-	1.528	73	2.700
2017	322	1.830	142	695	-	2.667	4.935	924	1.763	289	10.578
2018	260	2.460	121	380	1	2.962	8.471	6	12.809	63	24.311
2019	199	283	7	-	-	290	2.035	-	688	50	3.063
2020	255	178	4	833	-	1.015	382	427	-	53	1.877
2021	252	1.007	-	848	0.04	1.855,04	1.344	59	604	36	3.898,04
2022	71	728	19	866	0.94	1.613,94	5.621	-	10.861	25	18.120,94
2023	124	529	75	40	-	644	3.545	-	1.570	44	5.803
Toplam	2.939	11.089	3.452	14.827	8,98	29375,98	58.172	10.578	124.037	1.211	223.374

* 19.07.2005 tarihinde yayımlanan 5403 sayılı Kanundan sonra yapılan başvurular

Yukarıdaki tabloda;

- 1- 5403 Sayılı Kanunun Geçici 1. maddesi ve 21/A Maddesi uygulamaları dahildir.
- 2- Tarımsal amaçlı kullanımlar dahildir.
- 3- Rakamlar aşağı/yukarı yuvarlatılmıştır

MT	: Mutlak Tarım	KOT	: Kuru Özel Ürün Arazisi
TA	: Marjinal Tarım Arazisi	DT	: Dikili Tarım Arazisi
OT	: Özel Ürün Arazisi	KTA	: Kuru Marjinal Tarım Arazisi
KMT	: Kuru Mutlak Tarım		

5.6. TARIM DIŞI AMAÇLI ARAZİ KULLANIMLARINA İLİŞKİN CEZALAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER (21. MADDE)

Tarımsal amaçlı yapılarda ve tarım dışı arazi kullanımlarında izin alınması ve toprak koruma projelerine uyulması zorunludur. Tarımsal amaçlı yapılara ve tarım dışı arazi kullanımına izinsiz başlanması, alınan izne uygun kullanılmaması veya hazırlanan toprak koruma projelerine uyulmaması halinde, aşağıdaki işlemler gerçekleştirilir ve yaptırımlar uygulanır:

a) Arazi kullanımı için izinsiz işe başlanması ya da alınan izne uygun kullanılmaması halinde; valilik işi tamamen durdurur, yapılan iş tamamlanmış ise kullanımına izin verilmez. Arazi sahibine veya araziye bozana bin Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, kullanılan veya zarar verilen alanın her metrekaresi için on Türk Lirası idarî para cezası verilir. Büyük ova koruma alanlarında bu ceza iki katı olarak uygulanır. İdarî para cezasının tebliğinden itibaren bir ay içinde başvurularak 13 üncü veya 14 üncü maddelerdeki izinlerin alınması şartıyla işin tamamlanmasına, bitmiş ise kullanımına izin verilebilir. Başvuru yapmayanlara veya izin talepleri uygun görülmeyenlere, izinsiz bütün yapılarını yıkmaları ve araziye tarımsal üretime uygun hale getirmesi için iki ay süre verilir. Verilen süre içinde izinsiz yapıların yıkılmadığı ve arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmediğinin Bakanlık birimlerince tespit edilmesi

durumunda; valilikçe faaliyet durdurulur ve bu bendin ikinci cümlesinde belirtilen idarî para cezası üç katı olarak uygulanır. İzinsiz bütün yapılar, masrafları Bakanlıkça karşılanmak kaydıyla, bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılır ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hale getirilir. Arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları sorumlulardan Bakanlıkça genel hükümlere göre tahsil edilir.

b) Toprak koruma projelerine aykırı hareket edilmesi halinde valilik tarafından bin Türk Lirasından az olmamak kaydıyla, bozulan arazinin her metrekaresi için on Türk Lirası idarî para cezası uygulanır ve projeye uygunluk sağlanması için azami iki ay süre verilir. Büyük ova koruma alanlarında bu ceza iki katı olarak uygulanır. Bu sürenin sonunda aykırı kullanımların devam etmesi durumunda; valilikçe faaliyet durdurulur, verilen kullanım izni iptal edilir ve bu bendin birinci cümlesinde belirtilen idarî para cezası üç katı olarak uygulanır. İzinsiz bütün yapılar, masrafları Bakanlıkça karşılanmak kaydıyla, bir ay içinde belediyeler veya il özel idarelerince yıkılır ve taşınmazlar tarımsal üretime uygun hale getirilir. Arazinin tarımsal üretime uygun hale getirilmesi için yıkım ve temizleme masrafları sorumlulardan Bakanlıkça genel hükümlere göre tahsil edilir.

İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca hakkında yıkım kararı alınmış olmasına rağmen bir ay içinde belediye veya il özel idarelerince yıkılmayan yapılar, yıkım masrafları Bakanlıkça karşılanmak üzere Bakanlıkça yıkılabilir veya yıktırılabilir. Yıkım masrafları %100 fazlası ile ilgili belediye veya il özel idaresinden tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilememesi halinde ilgisine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı veya İller Bankası Anonim Şirketi tarafından belediye veya il özel idaresinin 5779 sayılı Kanun gereğince aktarılan paylarından kesilerek, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere takip eden ayın sonuna kadar Bakanlık merkez muhasebe birimi hesabına aktarılır.

Toprak koruma projelerinin hazırlanmaması, yetersizliği veya zamanında gerekli tadilatların yapılmaması sonucu arazi tahribi veya toprak kayıpları olması halinde meydana gelecek zararlardan; proje hazırlanmasına gerek olmadığına karar verenler, proje hazırlanmış ise projeyi hazırlayan ve onaylayanlar sorumludur.

Tarım arazilerini, tescilli mümkün olmayan fiili hisseler oluşturarak arazinin hisselerle tekabül ettiği kabul edilen kısımlarının zilyetliğini, bir özel hukuk tüzel kişisinin faaliyeti kapsamında bu tüzel kişiyle üyelik veya ortaklık ilişkisi kurarak devretmek veya bu işlere aracılık etmek suretiyle arazinin bütünlüğünün bozulmasına ve amacı dışında kullanılmasına sebebiyet verenlere bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yüz günden bin güne kadar adli para cezası verilir. Ayrıca bu tüzel kişi hakkında elli bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Tarım arazisinin bütünlüğünün sağlanması ve tarımsal üretime uygun duruma getirilmesi halinde, bu fıkra uyarınca kamu davası açılmaz, açılmış olan kamu davası düşer, mahkum olunan ceza bütün sonuçlarıyla ortadan kalkar.

19uncu ve 20nci maddeler ile bu maddenin uygulanmasında kusurlu bulunan sorumlular, fiillerinin niteliğine göre 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.

5.7. TOPRAK-BİTKİ ANALİZ LABORATUVARLARI

Laboratuvarların kuruluş, yetki ve denetimleri ile ilgili 2013/1 sayılı Genelge 2013 yılı eylül ayında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu genelge ile illerdeki laboratuvarların sorumlulukları Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüklerine verilmiştir.

İlimizde 3 adet yetkili Toprak-Bitki ve Sulama suyu analiz laboratuvarları olup, ilimiz çiftçilerine hizmet etmektedirler.

Tablo 66. İlimizde Faaliyet Gösteren Yetkili Laboratuvarlar

	Laboratuvar Adı	Yetkilendirme Onay Tarihi
1	Tekirdağ Ticaret Borsası Toprak Laboratuvarı	04/07/2014
2	Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Laboratuvarı	04/07/2014
3	Hayrabolu Ticaret Borsası Toprak Laboratuvarı	16/05/2014

5.8. NİTRAT DİREKTİFİNİN UYGULANMASI PROJESİ

Avrupa Birliğine uyum sürecinde Nitrat Direktifinin Uygulanması kapsamında 2014 yılı Mayıs ayından itibaren ilimizdeki analizler Spektrofotometre cihazı ile yapılmaktadır. Nisan 2015 yılı itibari ile tüm analizler Müdürlüğümüz binasında faaliyete geçen laboratuvarında personelimizce yapılmaktadır.

Ergene Havzası Koruma Eylem Planı ve Şube Müdürlüğümüzün su kaynaklarımızın tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunması ve su kalitesinin izlenmesine yönelik çalışmaları kapsamında veriler Bakanlığımıza bildirilmektedir.

Proje kapsamında ilimizde 2023 yılında toplamda 26 yerüstü ve 19 yer altı olmak üzere toplam 45 aktif istasyondan 190 numune alınmış toplamda 1.126 adet analiz yapılmıştır.

Tablo 67. Nitrat Denetimi Çalışmaları (İl Müdürlüğü Toplamı)

Analize Katılan Parametreler	Analiz Sayısı
Nitrat	190
Çözünmüş Oksijen	190
Sıcaklık	190
Ph	190
Orto Fosfat	122
Toplam Fosfat	122
Toplam Azot	122
Toplam	1.126

Analiz amaçlı örnek alımına düzenli olarak devam edilmektedir. Avrupa Birliği Nitrat Direktifi kapsamında Bakanlığımızca yayımlanan "İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği (Tebliğ No: 2016/46)" çerçevesinde sulardaki tarımsal kirliliğin azaltılmasına yönelik çalışmalara başlanmıştır.

5.9. İYİ TARIM KODU UYGULAMASI ÇALIŞMALARI

11.02.2017 tarih ve 29796 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren sularda tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliğini önlemek amacı ile uygulamaya konulan “İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği”ne göre yılda 3500 Kg ve daha fazla N (Azot) üreten 50 BBHB’ne sahip 478 hayvancılık işletmesi kayıt altına alınmıştır.

Tablo 68. Tekirdağ İli İyi Tarım Uygulama Kodu Çalışmalarında Yılda 3500 Kg/Yıl Azot Üreten Hayvancılık İşletmeleri İcmal Tablosu

İlçesi	İşletme Sayısı	Mahalle Sayısı
Çerkezköy	19	5
Çorlu	18	10
Ergene	27	14
Hayrabolu	56	30
Kapaklı	28	6
Malkara	172	56
Marmara Ereğlisi	12	5
Muratlı	19	9
Saray	39	21
Süleymanpaşa	72	29
Şarköy	16	11
Toplam	478	196

İ.T.U. kodu gereği İlimiz genelinde çiftçilerimizi bilgilendirme çalışmaları devam etmekte olup, işletmelerin tespiti için Tarım Reformu Genel Müdürlüğümüzce mevcut hayvancılık kayıt sistemi üzerinden tespit yapabilmek için TAD Portalı üzerinde uyum çalışmaları yapılmaktadır.

5.10. TARIM ARAZİLERİNİN DEVRİ

5403 Sayılı Kanun, 15.05.2014 tarih ve 29001 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 6537 Sayılı Kanun ile değiştirilmiştir.

Yeni yasa ile asgari tarımsal arazi büyüklüğü ve yeterli gelirli tarımsal arazi büyüklüğü kavramları tanımlanmış, belirlenen büyüklükteki tarımsal araziler üzerinde gerçekleştirilecek mülkiyetin satış yoluyla devri işlemlerin yanı sıra, intikal ve miras taksimi işlemlerinde de önemli değişiklikler getirilmiştir.

6537 Sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesiyle birlikte tarımsal alanlarda gerçekleştirilecek devir taleplerinin gerçekleştirilmesinde, tapu ve kadastro müdürlüklerince doğrudan işlem tesis edilmesinin önü kapatılmış olup, tarımsal nitelik taşıyan alanların asgari tarımsal arazi büyüklüğü, yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğü, arazi sınıfları arasındaki dönüştürme katsayıları, tarımsal alanlar arasındaki ekonomik bütünlük vb. kavramlar müdürlüklerimizce irdelenerek, söz konusu taleplerle ilgili olarak il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerince olumlu görüş verilmesi durumunda işlemlerin gerçekleştirilmesi zorunluluğu getirilmiştir. 5403 sayılı Kanunda 6537 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle tarım arazileri belirlenen büyüklüklerin altında ifraz edilemeyecek, hisselendirilemeyecek, pay ve paydaş sayısı artırılamayacaktır.

Tarımsal Arazilerin her türlü devir işleminde kullanılmak üzere ekonomik bütünlük değerlendirmesi getirilmiştir. Ekonomik bütünlük kavramı; örtü altı tarım arazilerinde 1 dekar, dikili tarım arazilerinde 5 dekar, sulu ve kuru tarım arazilerinde ise 10 dekarın üzerinde olan tarımsal arazileri ifade eder. Bu büyüklüklerin altında olan tarım arazileri ekonomik bütünlük arz etmez ve bu araziler ekonomik bütünlüğe haiz tarım arazilerinin satış taleplerinin değerlendirilmesinde dikkate alınmaz.

Tekirdağ İli Yeter Gelirli Tarımsal Arazi Miktarlarını gösteren tablo aşağıdadır.

Tablo 69. Tekirdağ İli Yeter Gelirli Tarımsal Arazi Miktarları (Da)

İl/İlçe	Sulu Arazi	Kuru Arazi	Dikili Arazi	Örtüaltı Arazi
Çerkezköy	55	130	10	3
Çorlu	55	130	10	3
Ergene	55	130	10	3
Kapaklı	55	130	10	3
Muratlı	55	125	10	3
Saray	55	125	10	3
Şarköy	50	125	10	3
Süleymanpaşa	50	120	10	3
Hayrabolu	50	120	10	3
M.Ereğlisi	50	120	10	3
Malkara	50	120	10	3

İlimiz genelinde Arazi devrine yönelik 2023 yılında yapılan başvuru ve işlem sayıları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 70. 2023 Yılı İlçe Bazlı Tarımsal Arazilerin Satış Yolu ile Arazi Devrine Yönelik Başvuru ve İşlem Sayısı

İlçe Adı	Satış Yolu İle Mülkiyet Devri İstenilen		İzin Verilen		İzin Verilmeyen	
	Parsel Sayısı (Adet)	Alanı (da)	Parsel Sayısı (Adet)	Alan (da)	Parsel Sayısı (Adet)	Alan (da)
Çerkezköy	22	89,85	11	76,23	11	13,62
Çorlu	103	1.598,12	82	1.200,50	21	397,62
Ergene	221	2.995,1	203	2.543,11	18	451,99
Hayrabolu	297	6.110,51	267	5.178,09	30	932,42
Kapaklı	153	1.488,6	110	999,39	43	489,21
Malkara	569	11.502,17	512	10.270,25	57	1.231,92
M.Ereğlisi	280	1.758,61	129	1.253,39	151	505,22
Muratlı	74	511,13	38	369,77	36	141,36
Saray	437	6.897,24	363	4.816,29	74	2.080,95
Süleymanpaşa	410	8.665,09	338	7.862,13	72	802,96
Şarköy	276	2.487,36	259	2422,40	17	64,96
Toplam	2.842	44.103,78	2.312	36.991,55	530	7.112,23

Tablo 71. 2023 Yılı İlçe Bazlı Tarımsal Arazilerin Miras Yolu ile Arazi Devrine Yönelik Başvuru ve İşlem Sayısı

İlçe Adı	Miras Yolu İle Devir Talebi İstenilen		İzin Verilen		İzin Verilmeyen	
	Başvuru Sayısı (Adet)	Alanı (da)	Başvuru Sayısı (Adet)	Alan (da)	Başvuru Sayısı (Adet)	Alan (da)
Çerkezköy	21	903,09	17	736,05	4	167,04
Çorlu	90	4.277,41	60	3.287,01	30	990,40
Ergene	214	6.573,17	155	4.026,01	59	2.547,16
Hayrabolu	218	11.105,41	176	8.258,29	42	2.847,12
Kapaklı	99	2.198,06	64	826,99	35	1.371,07
Malkara	360	11.965,04	305	9.495,62	55	2.469,42
M.Ereğlisi	102	2.076,69	64	1.001,97	38	1.074,72
Muratlı	63	3.752,22	40	2.206,80	23	1.545,42
Saray	273	11.054,62	207	10.270,00	66	784,62
Süleymanpaşa	387	10.107,91	296	6.340,74	91	3.767,17
Şarköy	131	2.057,93	115	1.727,41	16	330,52
Toplam	1.958	66.071,55	1.499	48.176,89	459	17.894,70

2023 yılı içerisinde İlimiz genelinde yabancı uyruklu satış işlemi bulunmamaktadır.

İl Müdürlüğümüz tarafından 2016 yılından itibaren toplamda 437,49 da alanda 19 adet parselin 13 yabancı uyruklu kişiye satış işlemi gerçekleştirilmiştir.

6. KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

6.1. KOOPERATİFÇİLİK ÇALIŞMALARI

2023 yılı sonu itibariyle İlimizde Bakanlığımız faaliyet alanında çalışan 128 adet tarımsal kalkınma, 25 adet sulama ve 9 adet su ürünleri olmak üzere toplam 162 adet tarımsal amaçlı kooperatif bulunmaktadır. Ayrıca, İlimizde yönetim merkezi Tekirdağ merkez ilçede bulunan ve 124 adet tarımsal kalkınma kooperatifinin üyesi bulunduğu Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Üst Birliği, 12 adet su ürünleri kooperatifinin üyesi bulunduğu Su Ürünleri Kooperatifi Üst Birliği, 5996 Sayılı Kanun kapsamında kurulan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, Arı Yetiştiricileri Birliği, Damızlık Manda Yetiştiricileri ve Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği ve 5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu ile kurulmuş 14 adet üretici birliği bulunmaktadır.

Kooperatiflerimiz daha çok süt toplama, yem, mazot bayiliği ve bakkaliye alanlarında faaliyet göstermekte olup, su ürünleri ve sulama kooperatifleri ana sözleşmelerindeki kendi çalışma konularına uygun olarak faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Tablo 72. Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin İlçe Dağılımı

İlçesi	Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri	Su Ürünleri Kooperatifleri	Sulama Kooperatifleri	Toplam
Çerkezköy	0	0	0	0
Çorlu	2	0	0	2
Ergene	4	0	1	5
Hayrabolu	20	0	11	31
Kapaklı	1	0	0	1
M.Ereğlisi	0	1	1	2
Malkara	57	1	8	66
Muratlı	5	0	0	5
Saray	6	0	0	6
Süleymanpaşa	15	3	3	21
Şarköy	18	4	1	23
Toplam	128	9	25	162

6.2. ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİ ÇALIŞMALARI

İl merkezi ve ilçelerimizde 236 çiftçimizin katılımı ile genel kooperatifçilik, kooperatif kurulması ve üretici birliği mevzuatı konuları ile ilgili olarak eğitim toplantıları düzenlenmiştir. Üreticilerimizin kooperatifler ve üretici birlikleri ile ilgili olarak gerek CİMER üzerinden gerekse bizzat müdürlüğümüze verdiği şikâyet dilekçeleri değerlendirilerek işleme konulmuş ve 8 üretici örgütü hakkında inceleme yapılmıştır.

Daha önce Damızlık Sığır ve Süt Sığırcılığı Projesi uygulayan kooperatiflerin proje takipleri ve kredi geri ödemelerinin takibi gerçekleştirilmiştir.

İlimizde bulunan üretici birliklerinin ve tarımsal amaçlı kooperatiflerin olağan ve şikâyet üzerine gerekli ön incelemeleri yapılarak, inceleme raporları gerekli birimlere gönderilmiştir.

Tarımsal amaçlı kooperatif ortaklarına, bakanlığımız hibe projeleri ve kooperatifçilik konularında eğitim toplantıları gerçekleştirilmiştir. İlimizde bulunan üretici birlikleri ve tarımsal amaçlı kooperatiflerin olağan ve olağanüstü genel kurul toplantıları yapılmıştır.

Tablo 73. Kooperatif ve Birlik İstatistikleri

Kuruluş Adı	Adedi	Üye Sayısı
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	128	9029
Tekirdağ İli Tarımsal Amaçlı Kooperatifleri Üst Birliği	1	124
Sulama Kooperatifi	25	3183
Su Ürünleri Kooperatifi	9	397
Tekirdağ İli Su Ürünleri Kooperatifleri Üst Birliği	1	12
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	1	842
Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği	1	2729
Arıcılar Birliği	1	743
Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği	1	98
Malkara Süt Üreticileri Birliği	1	1.598
Hayrabolu Süt Üreticileri Birliği	1	587
Süleymanpaşa Süt Üreticileri Birliği	1	594
Saray Süt Üreticileri Birliği	1	322
Muratlı Süt Üreticileri Birliği	1	94
Çorlu-Ergene-M. Ereğlisi Süt Üreticileri Birliği	1	240
Çerkezköy-Kapaklı Süt Üreticileri Birliği	1	93
Malkara İlçesi Kırmızı Et Üreticileri Birliği	1	86
Hayrabolu Kırmızı Et Üreticileri Birliği	1	32
Süleymanpaşa Kırmızı Et Üreticileri Birliği	1	37
Çorlu M. Ereğlisi ve Ergene Kırmızı Et Üreticileri Bir.	1	28
Süleymanpaşa Kolza Üreticileri Birliği	1	177
Muratlı Bal Üreticileri Birliği	1	77
Malkara Bal Üreticileri Birliği	1	118
Toplam	182	21.240

6.3. KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI

Bakanlığımız tarafından 2006 yılından bu yana uygulanmakta olan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı ile doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulması ve tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması için bireysel sulama ile makine ve ekipman alımlarına ilişkin yatırımların desteklenmesi amaçlanmaktadır. Program, Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan İl Proje Yürütme Birimi tarafından yürütülmektedir.

2023 yılı içerisinde programın 14/2. Etap kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı ve Tarıma Dayalı Ekonomik programlarına ait uygulamalar tamamlanmış olup 14/3. Etap kapsamındaki uygulamalara devam edilmiştir.

6.3.1. KKYDP Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları

Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları kapsamında 2021-2022 başvuru döneminden devam eden 4 yatırımcının projesi 2023 yılında tamamlanmış olup, 92.888,78 TL hibe desteği ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları kapsamında 2022-2023 başvuru döneminde 804 adedi A İş Planından, 3 adedi B İş Planından olmak üzere toplam 807 başvuru gerçekleşmiştir. Değerlendirmeler neticesinde A İş Planından 207 yatırımcı ile hibe sözleşmesi imzalanmış olup B İş Planından yapılan

başvurulardan hiç biri hibe sözleşmesi imzalamaya hak kazanamamıştır. 196 proje tamamlanmış olup, 11.238.541,30 TL hibe desteği ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Geçmiş yıllara ait izleme dönemleri devam eden projelerin kontrolleri gerçekleştirilmiştir.

6.3.2. KKYDP Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar

Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar kapsamında 2021-2022 başvuru döneminden devam eden 2 yatırımcının projesi 2023 yılında tamamlanmış olup, 3.250.000,00 TL hibe desteği ödemesi gerçekleştirilmiştir.

Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar kapsamında 2022-2023 başvuru döneminde 25 başvuru gerçekleştirilmiştir. Değerlendirmeler neticesinde 7 yatırımcı ile hibe sözleşmesi imzalanmıştır. Hibe sözleşmesi imzalanan 6 yatırımcının projeleri tamamlanmış olup 9.432.979,00 TL hibe desteği ödemesi gerçekleştirilmiştir. Bir yatırımcıya ait proje uygulamaları devam etmektedir.

Geçmiş yıllara ait izleme dönemleri devam eden projelerin kontrolleri gerçekleştirilmiştir.

6.3.3. Kırsal Kalkınmada Uzman Eller

Kırsal Kalkınma Destekleri kapsamında 2023 yılı uygulamasına, İlimizin de dahil edildiği Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi kapsamında, Bakanlığımız internet sistemi üzerinden toplam 52 adet başvuru olup, bunların 23'ü başvurularını tamamlamışlardır. 23 başvurunun tamamı İl Proje Değerlendirme Komisyonunca değerlendirmeye alınmış ve Bakanlığa sunulmuştur.

Merkez Değerlendirme Komisyonunca 23 proje başvurusuna da ödenek tahsis edilmiştir. Sözleşme şartlarını taşıyan 7 geçerli başvuru sahibi ile hibe sözleşmesi imzalanmıştır. Hibe sözleşmesi imzalayan 1 başvuru sahibi projeyi uygulamaktan vazgeçmiştir. Dördü süt sığırı yetiştiriciliği, ikisi arı yetiştiriciliği olmak üzere projelerini tamamlayan 6 başvuru sahibine 1.338.275 TL hibe desteği ödemesi yapılmıştır.

2022 yılına ait izleme dönemleri devam eden projelerin kontrolleri gerçekleştirilmiştir.

6.3.4. KKYDP Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi

18. Etap bireysel sulama destekleri kapsamında, ilimizde, "Tarla İçi Damla Sulama" projesiyle başvuru yapan 1 yatırımcının projesi gerekli şartları taşımadığı için Proje Değerlendirme Komisyonunca reddedilmiştir. Geçmiş yıllara ait izleme dönemleri devam eden, tarla içi bireysel sulama projelerinin kontrolleri gerçekleştirilmiştir.

6.3.5. Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesi

Bakanlığımızca, 26/04/2023 tarih ve 32172 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7179 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararına dayanılarak çıkarılan ve 06/05/2023 tarih ve 32182 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Tarımsal Sulama Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesi" ne ilişkin 2023/29 Nolu Uygulama Tebliği kapsamında, sulama kooperatifi ortağı 344 üreticiye toplam 1.988.182,55 TL su kullanım desteği ödenmiştir.

7. ÇAYIR, MERA VE YEM BİTKİLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

7.1. MERA KANUNU ÇALIŞMALARI

4342 Sayılı Mera Kanunu kapsamında ilimizde tespit, tahdit ve aplikasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Aplikasyon sonucu 2023 yılında, ilimizin toplam mera varlığı 334.437 dekadır.

Tahsis, mera ıslah ve amenajman çalışmaları ağırlıklı olarak yürütülmektedir. Ekonomik mera varlığına sahip mahallelerde mera yönetim birlikleri kurularak meraların daha etkin kullanılması çalışmaları yapılmaktadır. Çalışmalarımız ilimiz mera komisyonu marifetiyle yürütülmektedir.

Tablo 74. İlçeler Bazında Mera Varlığı Dağılımı

İlçeler	Çayır-Mera (da)	Yüzde (%)
Hayrabolu	98.801	30
Malkara	78.822	24
Süleymanpaşa	43.019	13
Saray	34.744	10
Muratlı	28.942	9
Ergene	21.437	6
Çorlu	8.188	2
Kapaklı	7.785	2
Çerkezköy	4.920	1
Marmaraeğlisi	4.569	1
Şarköy	3.637	1
Toplam	334.864	100

7.2. MERA YÖNETİM BİRLİKLERİ

2006 yılı içinde Mera Yönetim Birliği kurma çalışmalarına Kaşıkçı ve Karamurat Mahalleleri ile başlanmıştır ve bu çalışmalar hızlanarak devam etmektedir. 2023 yılı sonu itibarıyla mera tespit, tahdit ve tahsis çalışmalarımız tamamlanmıştır. 283 mahallemizde mera, 132 mahallemizde mera yönetimi birliği kurulmuştur.

7.3. İL MERA KOMİSYONU ÇALIŞMALARI

İlimizde 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 1998 yılındaki yayımı tarihinden itibaren 580 adet İl Mera Komisyonu toplantısı yapılmış olup, 2.257 gündem maddesi görüşülmüştür. İlimizde 2023 yılında 15 adet İl Mera Komisyonu toplantısı yapılmış ve 423 gündem maddesi görüşülmüştür.

7.4. TAHSİS AMACI DEĞİŞİKLİKLERİ ÇALIŞMALARI

2023 yılı içerisinde 30 adet T.A.D. başvurusu yapılmış olup bunların 4 adedi kabul edilmiş ve 7 adedi ret, 5 adedi bakanlık görüşü aşamasında, 5 adedi teknik ekip aşamasında, 5 adedi komisyon görüşü aşamasında 5 adedi de gündem de bekleme aşamasındadır.

7.5. MERA ISLAH ÇALIŞMALARI

Projenin başlangıcından itibaren toplam 28 mahallede 63.818 da alanda mera amenajmanı ve ıslah çalışmaları tamamlanmıştır, 11 mahallemizde 42.638 da alanda amenajman ve ıslah çalışmaları devam etmektedir.

2023 yılında 2 mahallemiz ıslah programına alınmış ve hazırlanan projeler Bakanlığımızca uygun bulunmuştur. Aynı yıl itibarıyla mera ıslah projesi kapsamında 11 mahallemizde devam eden ıslah projesi uygulamaları kapsamında projelere dahil olan mera alanları için tahsis edilen 56.500 kg 20.20.0 gübresi verilmiştir.

Tablo 75. Islah Çalışması Tamamlanan Mahalleler

İlçe	Mahalle	Yıl	Islah Alanı (Da)	Yapılan Uygulamalar	
1	Hayrabolu	Buzağcı	2002-2004	3.689	3 Yıl Gübre Verildi
2	Hayrabolu	Ç.Müsellim	2001-2004	1.252	4 Yıl Gübre Verildi
3	Süleymanpaşa	Kaşıkçı	2004-2007	3.835	4 Yıl Gübre Verildi
4	Malkara	Karamurat	2004-2007	1.940	4 Yıl Gübre Verildi
5	Hayrabolu	Yörükler	2006-2009	1.203	4 Yıl Gübre Verildi
6	Muratlı	Yeşilsırt	2006-2009	2.104	4 Yıl Gübre Verildi
7	Süleymanpaşa	Kazandere	2007-2009	2.236	3 Yıl Gübre Verildi
8	Kapaklı	Bahçeagıl	2008-2010	1.789	3 Yıl Gübre Verildi
9	Süleymanpaşa	Evciler	2008-2010	994	3 Yıl Gübre Verildi
10	Muratlı	Y.Sevindikli	2008-2010	3.084	3 Yıl Gübre Verildi
11	Saray	Çukuryurt	2008-2010	4.617	3 Yıl Gübre Verildi
12	Hayrabolu	Kutlugün	2012-2014	1.819	3 Yıl Gübre Verildi
13	Malkara	Izgar	2012-2014	1.974	3 Yıl Gübre Verildi
14	Hayrabolu	S.Müsellim	2013-2015	1.479	3 Yıl Gübre Verildi
15	Muratlı	A.Sevindikli	2013-2015	2.298	3 Yıl Gübre Verildi
16	Hayrabolu	Aydınlar	2015-2017	4.182	3 Yıl Gübre Verildi
17	Hayrabolu	Umurbey	2015-2017	1.410	3 Yıl Gübre Verildi
18	Malkara	Hasköy	2017-2019	1.759	3 Yıl Gübre Verildi
19	Hayrabolu	Dambaslar	2017-2019	1.829	3 Yıl Gübre Verildi
20	Malkara	Karacagür	2018-2020	3.392	2 Yıl Gübre Verildi
21	Hayrabolu	Kandamış	2018-2020	1.199	2 Yıl Gübre Verildi
22	Malkara	Kozyörük	2019-2021	6.554	Karaçalı makinası verildi, 3 Yıl Gübre Verildi
23	Malkara	Hemit	2019-2021	2.603	3 Yıl Gübre Verildi
24	Malkara	Yaylagöne	2019-2021	1.764	Karaçalı makinası verildi, 3 Yıl Gübre Verildi
25	Malkara	Dolu	2018-2022	2.029	3 Yıl Gübre Verildi.
26	Malkara	Çavuşköy	2020-2022	352	3 Yıl Gübre Verildi.
27	Hayrabolu	Kılıçlar	2020-2022	1.426	3 Yıl Gübre Verildi.
28	Ergene	İğneler	2020-2022	1.006	3 Yıl Gübre Verildi.
Toplam			63.818		

Tablo 76. Islah Çalışması Devam Eden Mahalleler

İlçe	Mahalle	Yıl	Islah Alanı (Da)	Yapılan Uygulamalar	
1	Muratlı	Hanoğlu	2019-2023	4.087	3 Yıl Gübre verildi, Tohum verildi
2	Malkara	Hacısungur	2021-2023	5.603	Karaçalı makinası verildi, 1 Yıl gübre verildi
3	Hayrabolu	Merkez	2021-2023	8.983	Karaçalı makinası verildi, 1 Yıl gübre verildi
4	Süleymanpaşa	Taşomurca	2021-2023	2.443	Karaçalı makinası verildi, 1 Yıl gübre verildi
5	Hayrabolu	Kabahöyük	2022-2024	3.679	2 Yıl gübre verilecek
6	Saray	Beyazköy-Servi	2022-2024	4.984	2 Yıl gübre verilecek
7	Saray	Karabürçek	2022-2024	1.986	2 Yıl gübre verilecek
8	Ergene	Ahimehmet	2023-2025	2.545,5	Proje çalışmaları başlamıştır
9	Muratlı	Kırkkepenekli	2023-2025	2.715	Proje çalışmaları başlamıştır
10	Hayrabolu	Ataköy	2024-2026	2.130,5	Projemiz kabul edildi
11	Malkara	Sarnıç	2024-2026	3.482	Projemiz kabul edildi
Toplam			42.638		

8. BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

8.1. BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ HİZMETLERİ İLE ALICI ORTAM SU KİRLİLİĞİ ÇALIŞMALARI

İlimiz sınırları dâhilinde denizlerde ve iç sularda (göletler, barajlar, dere vb.) su ürünleri koruma ve kontrol faaliyetleri ile ilgili denetimler, 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu ve bu kanuna göre hazırlanmış Su Ürünleri Yönetmeliği ile dört yılda bir yayınlanan Ticari ve Amatör Su Ürünleri Tebliği çerçevesinde sürdürülmektedir.

İlimizin, Marmaraereğlisi Sultanköy Mahallesi ile Şarköy İlçesi Kızılcaterzi Mahallesi hudutları arasında Marmara Denizi'ne, Saray İlçesi sınırları dâhilinde ise Karadeniz'e kıyısı bulunmaktadır.

Tablo 77. Su Ürünleri Genel Bilgileri

İlin Kıyı Şeridi Uzunluğu (km)	135,5
Balıkçı Gemisi Sayısı	191
Denizde Faaliyet Gösteren Balıkçı Gemisi Sayısı	180
Göletlerde Faaliyet Gösteren Balıkçı Gemisi Sayısı	11
2023 Yılında vizeli Gerçek Kişi Ruhsatı Sayısı	2.008
2023 Yılında vizeli Amatör Balıkçı Belgesi Sayısı	2.891

8.2. SU ÜRÜNLERİ İSTİHSALİNİN DENETİM VE KONTROLÜ

İlgili mevzuat hükümleri ve Bakanlığımız Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nün talimatları kapsamında; Su ürünleri istihsalinin denetim ve kontrolü kapsamında 2023 yılı içerisinde İlimizde toplam 917 adet denetim yapılmıştır.

İl ve İlçe Müdürlüklerimizce 2023 yılında Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi Kapsamında; 180 adet gemi ruhsat vize işlemi, 104 adet özel avcılık izni, 278 adet amatör balıkçı belgesi, 202 adet gerçek kişi ruhsat tezkeresi düzenlenmiştir.

Balıkçı Gemilerini İzleme Sistemi (BAGİS) kapsamında, 12 m ve üzeri balıkçı gemilerine toplam 29 adet uydudan izleme cihazı takılmış ve ayrıca Elektronik Seyir Defteri (ESD) verilmiştir. Boy uzunluğu 12 m ve üzerinde olan balıkçı gemileri, bu sistemle devamlı takip halinde olup, avladıkları ürünlerin konumunu, zamanını ve ürün tür ve miktarını Elektronik Seyir Defterine girerek doğrudan Bakanlığa veri aktarımı sağlamaktadırlar.

Tablo 78. 2023 Su Ürünleri Kontrol ve Denetimi

Kontrol Alanları	Kontrol	İdari Para Cezası Kesilen
Denizler ve İç Sular	336	2
Karaya Çıkış Noktaları	282	0
Toptan ve Perakende Satış Yerleri	253	0
Yetiştiricilik Tesisleri	2	0
Diğer	44	0
Toplam	917	2

Sahil Güvenlik ekipleri ile işbirliği çerçevesinde yapılan denetimler sonucunda çeşitli av araç-gereçlerine el konulmuş ve mülkiyeti kamuya geçirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) ile iletilen 13 adet ihbar, şikâyet, bilgi edinme, görüş, öneri ve istek sonuçlandırılmıştır.

Tablo 79. Gemi Ruhsat Tezkeresine Sahip Balıkçı Gemi Boylarına Göre Sınıflandırılması, 2023 Yılı Balıkçı Gemi Boyları

Balıkçı Gemi Boyu	Adet
4 m'den küçük	1
4-10 metre arası	119
10-12 metre arası	35
12-15 metre arası	15
15 metre >	10
İç Su Gemileri (Karaidemir Barajı)	11
Toplam	191

8.3. ALICI ORTAM İZLEME ÇALIŞMALARI

Bakanlığımız Alıcı ortam izleme programı çerçevesinde 2023 yılında İlimiz genelinde 20 ayrı noktadan eylül ve mayıs aylarında olmak üzere toplam 40 adet su numunesi alınarak sıcaklık değeri su ürünleri personellerimiz tarafından numunenin alındığı noktada ölçülmüş, diğer değerler için numuneler Tekirdağ Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü'ne gönderilerek analizler yaptırılmıştır.

Marmara Denizi'nde oluşmuş müsilaaj sebebiyle Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından izleme programı oluşturulmuş ve bu kapsamda 1er aylık periyotlarla Süleymanpaşa, Marmaraereğlisi ve Şarköy ilçelerimizden balık numunesi alınmakta olup bu numunelerden E.coli, Sülfid indirgeyen anaerob bakteri, V.cholera, V.parahaemolyticus, Koagulaaz pozitif stafilokoklar, dioksin, PAH, kurşun, kadmiyum, civa, çinko, mangan, nikel, demir, bakır, arsenik, alüminyum, kalay, kobalt, krom, magnezyum analizleri İstanbul Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü'ne yaptırılmıştır.

5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin "Diğer Genel Hükümler" başlıklı 48. Maddesinin 3. fıkrasında yer alan av araçlarının markalanması ile ilgili hüküm ve Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığında Kullanılan Av Araçlarının Markalanması Talimatı gereğince av araçları markalama işlemleri yapılmıştır.

8.4. TUİK ÇALIŞMALARI

Bakanlığımız ile Türkiye İstatistik Kurumu protokolü sonrası İl Müdürlüğümüze devredilen Balıkçılık Veri Toplama Çalışmaları kapsamında 81 balıkçı gemisi ile ilgili 970 adet istatistik çalışması yapılmıştır.

8.5. DENİZ BALIKÇILIĞI

İlimizde su ürünleri üretimi ağırlıklı olarak Süleymanpaşa, Marmara Ereğlisi ve Şarköy kıyı şeridinde yapılmaktadır.

Denizlerimizde istavrit, hamsi, lüfer, karides (ocak ayı hariç), sardalya, palamut, vb. istihsali Eylül ve Nisan ayları arasında yoğun bir şekilde yapılmakta, diğer dönemlerde ise su ürünleri Tebliğlerince müsaade edilen av araçları ile küçük balıkçı gemileri tarafından av yasağı olmayan su ürünleri avcılığı yapılmaktadır.

2023 yılında 2 adet gırgır gemisinde orkinos ağı ölçümü yapılmıştır.

8.6. İÇ SU BALIKÇILIĞI

İç sularımızda İl Müdürlüğümüzce yürütülen balıklandırma çalışmaları kapsamında "Pullu Sazan" ve "Aynalı Sazan" üretimi yapılmaktadır. 2023 yılında yapılan balıklandırma çalışmaları sonucunda göletlere, 450.000 adet sazan balığı bırakılmak suretiyle balıklandırma yapılmıştır.

Göletlerimizde yoğunlukla aynalı sazan ve pullu sazan avcılığı yapılmakta olup, Karaidemir Baraj Gölündeki su ürünleri avcılığı Karaidemir Su Ürünleri Kooperatif tarafından, Çokal Baraj Gölündeki su ürünleri avcılığı Gökbüet Su Ürünleri Kooperatif tarafından yapılmaktadır.

İlimizde su ürünleri yetiştiriciliği yapmak amacıyla projeli olarak kiralanmış 2 adet gölet bulunmaktadır. İl Müdürlüğümüzce yarı entansif sazan balığı yetiştiriciliği yapılmak üzere 2014 yılında, DSİ.113. Şube Müdürlüğüne bağlı İlimiz Hayrabolu Bayramşah Göleti 15 yıllığına kiralanmıştır. 2015

yılında ise; Muratlı İlçesine bağlı Hanoğlu Göleti 10 yıllığına yarı entansif sazan balığı yetiştiriciliği amacıyla kiralanmıştır.

8.7. GELENEKSEL KIYI BALIKÇILIĞININ KAYIT ALTINA ALINMASI VE DESTEKLENMESİ ÖDEMELERİ

Bakanlar Kurulu'nun 2023 desteklemeleri kapsamında; 27/08/2021 tarihli Resmi Gazete ile yayınlanan ve 3190 sayılı Cumhurbaşkanı Kararına istinaden çıkartılan "Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi Tebliği" kapsamında müracaatlar kabul edilmiştir.

Deniz ve iç sularda geleneksel kıyı balıkçılığı verilerinin güncellenerek kayıt altına alınması ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanması amacıyla balıkçı gemisi sahiplerine yapılacak desteklemeye ilişkin iş ve işlemlerle ilgili 2023 Yılı Döneminde 158 balıkçıya 786.000 TL destekleme yapılmıştır.

Tablo 80. Bazı Deniz ve İç Su Ürünleri Avlanan Miktar ve GSÜD (TL)

Türler (Deniz Balıkları Avcılığı)	Toplam Ağırlık (kg)	Toplam Üretim Değeri (TL)
Bakolarya-Berlam (Mırlan)	11.800	2.093.500
Barbunya	5.800	463.000
Dil	570	66.900
Hamsi	150.000	6.000.000
İstavrit (Kraça)	3.100	164.100
İstavrit (Karagöz)	1.150	61.500
Kalkan (Saç)	350	175.000
Fener	2.604	214.690
Kırlangıç	535	84.250
Levrek	2.231	156.170
Lüfer	32000	13.981.250
Mezgit	478	69.740
Tekir	670	119.200
Dülger	50	12.500
Palamut	4400	1.515.000
Zargana	3700	385.000
Diğer Deniz Balıkları	1.910	89.400
Diğer Deniz Ürünleri Avcılığı		
Karides (Benekli ve Pempe-Çimçim)	172.000	13.672.670
İç Su Avcılığı		
Sazan	1100	33550
Çapak	550	5500
Turna	370	16550
Gümüşi Havuz Balığı	4.600	75.650
İç Su Yetiştiricilik		
Sazan	1.050	23.000
Genel Toplam	401.018	39.478.120

9. İDARİ VE MALİ İŞLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

9.1. BİNA, LOJMAN, DİĞER SOSYAL VE YARDIMCI TESİSLER DURUMU

Müdürlüğümüzün Merkez, Süleymanpaşa, M.Ereğlisi, Şarköy ilçe hizmet binaları kurumumuza ait, Malkara ve Hayrabolu hizmet binaları ise kiralıktır. Çorlu, Ergene, Kapaklı, Saray, Muratlı ve Çerkezköy İlçe Müdürlükleri Hükümet Konağı içerisinde. Lojman daire varlığımız; Merkez İlçede 2, Muratlı İlçesinde 2, M.Ereğlisi İlçesinde 7, Saray İlçesinde 2, Şarköy İlçesinde 1 adet olmak üzere toplam 14 dairedir.

Su Ürünleri denetimi amacıyla Kumbağ limanında 1 adet balıkçı barınağı binası faaliyet göstermektedir.

9.2. ARAÇ VE GEREÇ VARLIĞI

Tekirdağ Tarım ve Orman Müdürlüğü araç varlığı Tablo 82’de verilmiş olup, 60 aracın 11 adedi resmi, 49 adedi kiralıktır.

Tablo 81. Tekirdağ ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri Araç Varlığı

İlçeler	Araçın Cinsi				Toplam
	Binek	Pick-Up	Jeep	Panelvan	
Çerkezköy	3				3
Çorlu	4				4
Ergene	3				3
Hayrabolu	4				4
Kapaklı	3				3
M.Ereğlisi	3				3
Malkara	6			1	7
Merkez	14	1		1	16
Muratlı	3				3
Saray	3				3
Süleymanpaşa	7				7
Şarköy	4				4
Toplam	57	1		2	60

